

Nr 164

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statstjänstemännens sjuklöne- och sjukvårdsförmåner efter den allmänna sjukförsäkringens ikraftträdande m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(5:e avd.)

I propositionen nr 217 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för den 8 oktober 1954, föreslagit riksdagen att *dels* antaga vid propositionen fogat förslag till statens grundlöneförordning, *dels* godkänna vid propositionen fogade förslag till 1) kungörelse om ändrad lydelse av 20 § 1 mom. och 32 § 1947 års allmänna tjänstepensionsreglemente den 30 juni 1947 (nr 416), 2) kungörelse om ändrad lydelse av 11 § 1 mom. och 21 § 1947 års allmänna familjepensionsreglemente den 30 juni 1947 (nr 417), 3) kungörelse om ändrad lydelse av 18 § 1 mom. 1947 års tjänstepensionsreglemente för de högre kommunala skolorna den 30 juni 1947 (nr 418), 4) kungörelse om ändrad lydelse av 11 § 1 mom. 1947 års familjepensionsreglemente för de högre kommunala skolorna den 30 juni 1947 (nr 419), 5) kungörelse om ändrad lydelse av 17 § 1 mom. 1947 års tjänstepensionsreglemente för folkskolan den 30 juni 1947 (nr 420), 6) kungörelse om ändrad lydelse av 11 § 1 mom. 1947 års familjepensionsreglemente för folkskolan den 30 juni 1947 (nr 421), 7) kungörelse om ändrad lydelse av 16 § 1 mom. 1947 års tjänstepensionsreglemente för arbetare den 30 juni 1947 (nr 422) samt 8) kungörelse om ändrad lydelse av 10 § 1 mom. 1947 års familjepensionsreglemente för arbetare den 30 juni 1947 (nr 423), *dels* bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga ändringar i statens allmänna avlöningsreglemente den 30 juni 1948 (nr 436) i huvudsaklig överensstämmelse med det såsom bilaga E vid statsrådsprotokollet i ärendet fogade författningsförslaget, *dels* bemyndiga Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med vad i statsrådsprotokollet förordats 1) vidtaga ändringar i avlöningsreglementet för folkskolan den 30 juni 1948 (nr 437), avlöningsreglementet för kyrkomusiker den 9 juni 1950 (nr 385), avlöningsreglementet för övningslärare den 9 juni 1950 (nr 386), prästlönerreglementet den 29 juni 1951 (nr 577), avlöningsreglementet för statsunderstödda folkhögskolor och lantbruksundervisningsanstalter den 27 augusti 1951 (nr 615), polislönerreglementet den 14 maj 1954 (nr 226), de övriga författningar, som innehåller bestämmelser om sjuklöne- och sjuk-

vårdsförmåner, SPA-reglementet den 29 december 1949 (nr 726), tjänstepensionsreglementet för präster den 20 september 1951 (nr 667), familjepensionsreglementet för präster den 20 september 1951 (nr 668) samt de summariska arbetarpensionsbestämmelserna och gällande omregleringsbestämmelser, 2) meddela bestämmelser om sjukvårdsförmåner till befattningshavare underkastade polislönereglementet den 14 maj 1954 (nr 226), därest dylika föreskrifter ej anses böra intagas i reglementet, samt 3) meddela bestämmelser om kompensation för avgifterna till den allmänna sjukförsäkringen, *dels* bemyndiga Kungl. Maj:t att medge de överskridanden av maximerade anslagposter, som kan finnas erforderliga med hänsyn till vad i statsrådsprotokollet förordats, *dels ock* bemyndiga Kungl. Maj:t att utfärda de övergångsbestämmelser, som kan bli erforderliga i anledning av förenämnda förslag.

Berörda författningsförslag är av följande lydelse.

Förslag
till
statens grundlöneförordning

Häri genom förordnas som följer.

1 §.

Tillämpningsområde

De löneplaner med tillhörande lönetabeller, som innehållas i denna förordning, skola tillämpas i den utsträckning, som angives i avlöningsreglementen utfärdade av Kungl. Maj:t med stöd av riksdagens beslut.

2 §.

Löneplaner

Löneplan nr 1

Löne- klass, nr	Ortsgrupp				Löne- klass, nr	Ortsgrupp			
	2	3	4	5		2	3	4	5
	Årslön, kronor					Årslön, kronor			
1	3 972	4 152	4 320	4 512	21	10 092	10 536	10 992	11 448
2	4 080	4 272	4 464	4 656	22	10 692	11 160	11 652	12 132
3	4 260	4 452	4 644	4 836	23	11 304	11 808	12 336	12 840
4	4 440	4 644	4 848	5 064	24	11 952	12 492	13 032	13 572
5	4 680	4 884	5 088	5 316	25	12 696	13 236	13 776	14 316
6	4 944	5 172	5 400	5 616	26	13 464	14 004	14 532	15 072
7	5 232	5 472	5 712	5 952	27	14 268	14 808	15 348	15 888
8	5 520	5 772	6 036	6 288	28	15 072	15 612	16 152	16 692
9	5 844	6 108	6 372	6 636	29	15 900	16 440	16 980	17 520
10	6 180	6 468	6 732	7 020	30	16 728	17 268	17 796	18 336
11	6 492	6 804	7 092	7 392	31	17 496	18 036	18 576	19 116
12	6 816	7 116	7 440	7 740	32	18 276	18 816	19 356	19 896
13	7 116	7 440	7 776	8 088	33	18 936	19 476	20 016	20 556
14	7 416	7 752	8 088	8 424	34	19 608	20 148	20 688	21 228
15	7 728	8 076	8 424	8 772	35	20 268	20 808	21 348	21 888
16	8 028	8 388	8 760	9 120	36	20 940	21 480	22 020	22 548
17	8 364	8 724	9 108	9 480	37	21 600	22 140	22 680	23 220
18	8 688	9 072	9 468	9 864	38	22 272	22 812	23 340	23 880
19	9 084	9 504	9 912	10 320	39	22 932	23 472	24 012	24 552
20	9 516	9 948	10 368	10 800	40	23 604	24 132	24 672	25 212

Löneplan nr 2

Löne- klass, nr	Årslön, kronor	Löne- klass, nr	Årslön, kronor	Löne- klass, nr	Årslön, kronor
1	15 900	9	22 236	17	30 504
2	16 692	10	23 028	18	31 704
3	17 484	11	23 820	19	32 904
4	18 276	12	24 612	20	34 104
5	19 068	13	25 704	21	35 304
6	19 860	14	26 904	22	37 704
7	20 652	15	28 104	23	40 104
8	21 444	16	29 304	24	44 004
				25	50 604

Löneplan nr 3

Löne- klass, nr	Lönegrupp				
	I	II	III	IV	V
	Årslön, kronor				
1	14 136	15 864	17 592	19 320	21 048
2	14 952	16 680	18 408	20 124	21 852
3	15 756	17 484	19 212	20 940	22 668
4	16 560	18 288	20 016	21 744	23 472

Löneplan nr 4

Löne- klass, nr	Lönegrupp				
	I	II	III	IV	V
	Årslön, kronor				
1	9 408	10 440	11 460	12 492	13 524
2	9 804	10 836	11 856	12 888	13 920
3	10 272	11 304	12 336	13 368	14 400
4	10 836	11 856	12 888	13 920	14 952

Löneplan nr 5

Löne- klass, nr	Avdelning				
	A	B			
		Ortsgrupp			
		2	3	4	5
Årslön, kronor					
1	2 232	2 964	3 192	3 420	3 636
2	2 472	3 204	3 432	3 660	3 876
3	2 712	3 444	3 672	3 900	4 116
4	2 952	3 684	3 912	4 128	4 356
5	3 192	3 924	4 152	4 368	4 596
6	3 516	4 248	4 464	4 692	4 920
7	3 828	4 560	4 788	5 016	5 232

3 §.

Grundlönstabeller

Tabell till löneplan nr 1, ortsgrupp 2

Löne- klass, nr	Månads- lön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor	Övertid ersättning för timme vid arbete å	
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor		enkel övertid, kronor	kvalificerad övertid, kronor
1	331	11,85	11,45	11,05	10,70	1,25	2,35	3,45
2	340	12,15	11,75	11,35	10,95	1,35	2,40	3,60
3	355	12,70	12,25	11,85	11,45	1,45	2,45	3,70
4	370	13,25	12,80	12,30	11,90	1,60	2,60	3,85
5	390	13,90	13,45	13,00	12,60	1,75	2,75	4,15
6	412	14,70	14,20	13,75	13,30	1,95	2,85	4,30
7	436	15,55	15,00	14,55	14,10	2,15	3,05	4,60
8	460	16,40	15,90	15,35	14,85	2,35	3,20	4,85
9	487	17,35	16,75	16,25	15,70	2,55	3,40	5,10
10	515	18,35	17,75	17,15	16,65	2,75	3,60	5,40
11	541	19,35	18,70	18,00	17,50	2,95	3,80	5,65
12	568	20,30	19,55	18,95	18,30	3,10	4,00	6,00
13	593	21,20	20,50	19,75	19,15	3,35	4,10	6,25
14	618	22,05	21,35	20,60	19,95	3,50	4,30	6,50
15	644	23,00	22,20	21,50	20,75	3,75	4,50	6,80
16	669	23,90	23,05	22,30	21,60	3,90	4,65	7,05
17	697	24,90	24,00	23,20	22,50	4,15	4,85	7,30
18	724	25,85	25,00	24,10	23,40	4,30	5,05	7,55
19	757	27,00	26,10	25,25	24,45	4,50	5,30	7,95
20	793	28,30	27,35	26,45	25,55	4,80	5,60	8,30
21	841	30,00	29,05	28,05	27,10	5,10	5,90	8,85
22	891	31,80	30,75	29,70	28,75	5,45	6,25	9,35
23	942	33,65	32,50	31,40	30,40	5,75	6,55	9,90
24	996	35,55	34,35	33,25	32,15	6,10	6,95	10,50
25	1 058	37,80	36,45	35,25	34,15	6,50	7,45	11,15
26	1 122	40,05	38,65	37,40	36,20	6,90		
27	1 189	42,50	41,00	39,65	38,35	7,35		
28	1 256	44,85	43,30	41,85	40,55	7,80		
29	1 325	47,30	45,70	44,20	42,75	8,40		
30	1 394	49,75	48,10	46,45	45,00	9,35		
31	1 458	52,05	50,25	48,60	47,00	10,20		
32	1 523	54,35	52,50	50,80	49,15	11,05		
33	1 578	56,35	54,40	52,65	50,90	11,85		
34	1 634	58,35	56,35	54,50	52,70	12,65		
35	1 689	60,30	58,25	56,35	54,45	13,45		
36	1 745	62,30	60,15	58,20	56,30	14,15		
37	1 800	64,25	62,10	60,05	58,05	14,90		
38	1 856	66,25	64,00	61,90	59,90	15,65		
39	1 911	68,20	65,90	63,70	61,65	16,35		
40	1 967	70,20	67,85	65,60	63,50	17,05		

Tabell till löneplan nr 1, ortsgrupp 3

Löne- klass, nr	Månads- lön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor	Övertidersättning för timme vid arbete å	
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor		enkel övertid, kronor	kvalificerad övertid, kronor
1	346	12,40	11,90	11,50	11,20	1,35	2,40	3,65
2	356	12,70	12,30	11,90	11,50	1,40	2,50	3,70
3	371	13,25	12,75	12,35	11,95	1,55	2,60	3,90
4	387	13,85	13,35	12,90	12,50	1,65	2,70	4,05
5	407	14,55	14,05	13,55	13,10	1,85	2,85	4,25
6	431	15,35	14,85	14,35	13,90	2,05	3,00	4,50
7	456	16,30	15,75	15,20	14,70	2,25	3,20	4,80
8	481	17,20	16,60	16,00	15,55	2,45	3,40	5,05
9	509	18,20	17,55	16,95	16,40	2,65	3,60	5,30
10	539	19,25	18,55	17,95	17,35	2,85	3,80	5,65
11	567	20,25	19,55	18,90	18,30	3,05	4,00	5,95
12	593	21,20	20,50	19,75	19,15	3,25	4,10	6,25
13	620	22,15	21,35	20,70	20,05	3,45	4,30	6,50
14	646	23,05	22,25	21,55	20,85	3,65	4,50	6,80
15	673	24,00	23,20	22,40	21,70	3,85	4,70	7,05
16	699	25,00	24,10	23,35	22,50	4,05	4,90	7,30
17	727	26,00	25,05	24,25	23,45	4,25	5,10	7,65
18	756	26,95	26,05	25,15	24,40	4,45	5,30	7,90
19	792	28,30	27,30	26,40	25,60	4,70	5,50	8,30
20	829	29,65	28,55	27,65	26,75	5,00	5,80	8,70
21	878	31,35	30,30	29,30	28,30	5,30	6,15	9,25
22	930	33,25	32,05	31,00	30,00	5,65	6,50	9,75
23	984	35,15	33,95	32,85	31,75	5,95	6,90	10,35
24	1 041	37,20	35,85	34,70	33,55	6,35	7,30	10,95
25	1 103	39,40	38,05	36,80	35,60	6,75	7,70	11,60
26	1 167	41,70	40,25	38,90	37,65	7,15		
27	1 234	44,05	42,55	41,15	39,85	7,65		
28	1 301	46,45	44,85	43,40	42,00	8,15		
29	1 370	48,95	47,25	45,65	44,20	8,75		
30	1 439	51,40	49,60	47,95	46,45	9,60		
31	1 503	53,70	51,85	50,15	48,45	10,50		
32	1 568	56,00	54,10	52,25	50,60	11,40		
33	1 628	58,00	56,00	54,10	52,35	12,15		
34	1 679	60,00	57,85	55,95	54,15	13,00		
35	1 734	61,95	59,75	57,80	55,90	13,75		
36	1 790	63,95	61,70	59,65	57,75	14,50		
37	1 845	65,90	63,60	61,50	59,50	15,30		
38	1 901	67,90	65,55	63,35	61,30	16,05		
39	1 956	69,85	67,40	65,15	63,10	16,75		
40	2 011	71,85	69,30	67,00	64,90	17,45		

Tabell till löneplan nr 1, ortsgrupp 4

Löne- klass, nr	Månads- lön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor	Övertidsersättning för timme vid arbete å	
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor		enkel övertid, kronor	kvalificerad övertid, kronor
1	360	12,90	12,40	12,00	11,60	1,40	2,50	3,80
2	372	13,30	12,80	12,40	12,00	1,45	2,60	3,90
3	387	13,85	13,35	12,90	12,50	1,60	2,70	4,05
4	404	14,40	13,95	13,50	13,00	1,75	2,85	4,25
5	424	15,15	14,60	14,15	13,70	1,95	3,00	4,45
6	450	16,05	15,50	15,00	14,50	2,15	3,15	4,75
7	476	17,00	16,40	15,90	15,35	2,35	3,30	5,00
8	503	17,95	17,35	16,75	16,25	2,55	3,55	5,25
9	531	18,95	18,30	17,70	17,10	2,75	3,75	5,60
10	561	20,00	19,35	18,70	18,10	3,00	3,90	5,90
11	591	21,10	20,35	19,70	19,05	3,20	4,15	6,20
12	620	22,15	21,35	20,70	20,05	3,40	4,30	6,50
13	648	23,15	22,35	21,60	20,90	3,60	4,50	6,80
14	674	24,05	23,25	22,45	21,75	3,80	4,70	7,05
15	702	25,05	24,20	23,40	22,65	4,00	4,90	7,40
16	730	26,05	25,20	24,35	23,55	4,20	5,10	7,65
17	759	27,10	26,20	25,30	24,45	4,40	5,30	8,00
18	789	28,15	27,25	26,30	25,45	4,60	5,50	8,30
19	826	29,50	28,50	27,55	26,60	4,85	5,75	8,70
20	864	30,85	29,80	28,80	27,85	5,10	6,05	9,10
21	916	32,70	31,60	30,55	29,55	5,45	6,45	9,65
22	971	34,70	33,50	32,35	31,30	5,85	6,75	10,20
23	1 028	36,75	35,40	34,30	33,15	6,25	7,25	10,80
24	1 086	38,80	37,45	36,20	35,00	6,65	7,60	11,40
25	1 148	41,05	39,55	38,25	37,05	7,05	8,00	12,05
26	1 211	43,25	41,75	40,35	39,10	7,40		
27	1 279	45,65	44,15	42,60	41,30	7,90		
28	1 346	48,10	46,45	44,85	43,40	8,40		
29	1 415	50,55	48,80	47,15	45,65	9,00		
30	1 483	52,95	51,10	49,45	47,85	9,95		
31	1 548	55,30	53,35	51,60	49,90	10,80		
32	1 613	57,60	55,60	53,75	52,05	11,65		
33	1 668	59,55	57,50	55,60	53,80	12,50		
34	1 724	61,55	59,45	57,45	55,60	13,30		
35	1 779	63,55	61,35	59,30	57,35	14,10		
36	1 835	65,55	63,30	61,15	59,20	14,90		
37	1 890	67,50	65,20	63,00	60,95	15,60		
38	1 945	69,45	67,10	64,85	62,70	16,40		
39	2 001	71,45	69,00	66,70	64,50	17,15		
40	2 056	73,40	70,90	68,55	66,35	17,85		

Tabell till löneplan nr 1, ortsgrupp 5

Löne- klass, nr	Månads- lön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor	Övertidsersättning för timme vid arbete å	
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor		enkel övertid, kronor	kvalificerad övertid, kronor
1	376	13,40	12,95	12,55	12,15	1,45	2,65	3,90
2	388	13,90	13,35	12,95	12,50	1,55	2,70	4,05
3	403	14,35	13,90	13,45	12,95	1,65	2,80	4,25
4	422	15,05	14,60	14,05	13,65	1,80	2,95	4,45
5	443	15,85	15,30	14,75	14,30	2,00	3,15	4,65
6	468	16,70	16,15	15,60	15,10	2,20	3,25	4,90
7	496	17,70	17,10	16,55	16,05	2,40	3,45	5,20
8	524	18,70	18,10	17,50	16,90	2,60	3,65	5,50
9	553	19,75	19,10	18,40	17,80	2,85	3,85	5,80
10	585	20,85	20,15	19,50	18,90	3,10	4,10	6,10
11	616	22,00	21,20	20,55	19,90	3,40	4,30	6,45
12	645	23,00	22,20	21,50	20,80	3,60	4,50	6,80
13	674	24,05	23,25	22,45	21,75	3,80	4,70	7,05
14	702	25,05	24,20	23,40	22,65	4,00	4,90	7,40
15	731	26,10	25,20	24,40	23,60	4,20	5,10	7,70
16	760	27,15	26,15	25,30	24,50	4,40	5,30	7,95
17	790	28,20	27,20	26,35	25,50	4,60	5,50	8,30
18	822	29,35	28,35	27,40	26,50	4,80	5,80	8,65
19	860	30,75	29,65	28,65	27,75	5,05	6,05	9,00
20	900	32,10	31,05	30,00	29,00	5,30	6,30	9,40
21	954	34,10	32,90	31,80	30,80	5,65	6,70	10,00
22	1 011	36,10	34,90	33,70	32,65	6,05	7,10	10,60
23	1 070	38,20	36,95	35,65	34,55	6,45	7,50	11,20
24	1 131	40,40	39,00	37,70	36,45	6,85	7,90	11,85
25	1 193	42,60	41,15	39,75	38,50	7,25	8,35	12,55
26	1 256	44,85	43,30	41,85	40,55	7,60		
27	1 321	47,30	45,65	44,15	42,75	8,10		
28	1 391	49,65	47,95	46,35	44,85	8,60		
29	1 460	52,15	50,35	48,70	47,10	9,25		
30	1 528	54,55	52,70	50,90	49,30	10,20		
31	1 593	56,85	54,95	53,10	51,35	11,10		
32	1 658	59,20	57,15	55,30	53,50	12,05		
33	1 713	61,15	59,05	57,15	55,25	12,85		
34	1 769	63,15	61,00	59,00	57,05	13,65		
35	1 824	65,10	62,85	60,85	58,85	14,45		
36	1 879	67,10	64,75	62,65	60,60	15,20		
37	1 935	69,10	66,70	64,50	62,40	16,00		
38	1 990	71,05	68,60	66,35	64,20	16,80		
39	2 046	73,05	70,55	68,20	65,95	17,55		
40	2 101	75,05	72,45	70,05	67,80	18,25		

Tabell till löneplan nr 2

Löne- klass, nr	Månads- lön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor	
1	1 325	47,30	45,70	44,20	42,75	8,10
2	1 391	49,65	47,95	46,35	44,85	8,60
3	1 457	52,05	50,25	48,55	47,00	9,25
4	1 523	54,35	52,50	50,80	49,15	10,15
5	1 589	56,75	54,80	52,95	51,25	11,05
6	1 655	59,10	57,05	55,15	53,35	12,00
7	1 721	61,50	59,35	57,40	55,55	13,00
8	1 787	63,80	61,60	59,55	57,65	13,90
9	1 853	66,15	63,95	61,75	59,75	14,80
10	1 919	68,55	66,15	64,00	61,85	15,80
11	1 985	70,85	68,40	66,15	64,05	16,75
12	2 051	73,25	70,70	68,35	66,15	17,60
13	2 142	76,50	73,90	71,35	69,10	18,65
14	2 242	80,05	77,35	74,75	72,35	19,70
15	2 342	83,70	80,80	78,10	75,55	20,65
16	2 442	87,20	84,20	81,35	78,80	21,55
17	2 542	90,75	87,65	84,70	82,00	22,50
18	2 642	94,35	91,10	88,10	85,25	23,50
19	2 742	97,90	94,50	91,40	88,45	24,40
20	2 842	101,50	97,95	94,70	91,70	25,35
21	2 942	105,05	101,40	98,10	94,95	26,25
22	3 142	112,20	108,35	104,70	101,40	28,10
23	3 342	119,40	115,25	111,40	107,85	29,95
24	3 667	130,95	126,45	122,20	118,25	32,95
25	4 217	150,65	145,45	140,60	136,05	37,95

Tabell till löneplan nr 3, lönegrupp I

Löne- klass, nr	Månads- lön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor	
1	1 178	42,05	40,60	39,30	38,05	8,15
2	1 246	44,45	42,95	41,55	40,15	8,75
3	1 313	46,90	45,25	43,80	42,35	9,60
4	1 380	49,25	47,60	46,00	44,50	10,55

Tabell till löneplan nr 3, lönegrupp II

Löne- klass, nr	Månads- lön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor	
1	1 322	47,20	45,55	44,05	42,65	8,15
2	1 390	49,60	47,90	46,30	44,85	8,75
3	1 457	52,05	50,25	48,55	47,00	9,60
4	1 524	54,40	52,55	50,80	49,20	10,55

Tabell till löneplan nr 3, lönegrupp III

Löne- klass, nr	Månads- lön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor	
1	1 466	52,40	50,50	48,85	47,30	8,15
2	1 534	54,80	52,90	51,15	49,45	8,75
3	1 601	57,20	55,20	53,35	51,65	9,60
4	1 668	59,55	57,50	55,60	53,80	10,55

Tabell till löneplan nr 3, lönegrupp IV

Löne- klass, nr	Månads- lön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor	
1	1 610	57,55	55,55	53,70	51,95	8,15
2	1 677	59,90	57,85	55,95	54,05	8,75
3	1 745	62,30	60,15	58,20	56,30	9,60
4	1 812	64,70	62,50	60,45	58,45	10,55

Tabell till löneplan nr 3, lönegrupp V

Löne- klass, nr	Månads- lön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor	
1	1 754	62,65	60,50	58,45	56,60	8,15
2	1 821	65,05	62,80	60,70	58,75	8,75
3	1 889	67,45	65,15	62,95	60,95	9,60
4	1 956	69,85	67,45	65,20	63,10	10,55

Tabell till löneplan nr 4, lönegrupp I

Löne- klass, nr	Månads- lön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor	
1	784	28,00	27,05	26,15	25,30	4,65
2	817	29,20	28,15	27,25	26,35	4,80
3	856	30,55	29,50	28,55	27,60	5,00
4	903	32,25	31,15	30,10	29,15	5,30

Tabell till löneplan nr 4, lönegrupp II

Löne- klass, nr	Månads- lön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor	
1	870	31,05	30,00	29,00	28,05	4,65
2	903	32,25	31,15	30,10	29,15	4,80
3	942	33,65	32,50	31,40	30,40	5,00
4	988	35,30	34,05	32,95	31,85	5,30

Tabell till löneplan nr 4, lönegrupp III

Löne- klass, nr	Månads- lön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor	
1	955	34,10	32,95	31,85	30,80	4,65
2	988	35,30	34,05	32,95	31,85	4,80
3	1 028	36,70	35,45	34,25	33,15	5,00
4	1 074	38,35	37,05	35,80	34,65	5,30

Tabell till löneplan nr 4, lönegrupp IV

Löne- klass, nr	Månads- lön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor	
1	1 041	37,20	35,90	34,70	33,60	4,65
2	1 074	38,35	37,05	35,80	34,65	4,80
3	1 114	39,80	38,40	37,15	35,95	5,00
4	1 160	41,45	40,00	38,65	37,40	5,30

Tabell till löneplan nr 4, lönegrupp V

Löne- klass, nr	Månads- lön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor	
1	1 127	40,25	38,85	37,55	36,35	4,65
2	1 160	41,45	40,05	38,65	37,40	4,80
3	1 200	42,85	41,40	40,00	38,70	5,00
4	1 246	44,50	42,95	41,55	40,20	5,30

Tabell till löneplan nr 5, avdelning A

Löne- klass, nr	Månads- lön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor	
1	186	6,65	6,45	6,20	6,00	1,15
2	206	7,40	7,10	6,85	6,65	1,25
3	226	8,05	7,80	7,50	7,30	1,40
4	246	8,80	8,50	8,20	7,90	1,60
5	266	9,50	9,20	8,85	8,60	1,75
6	293	10,45	10,10	9,80	9,45	2,00
7	319	11,35	11,05	10,65	10,30	2,20

Tabell till löneplan nr 5, avdelning B, ortsgrupp 2

Löne- klass, nr	Månads- lön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor	
1	247	8,85	8,50	8,25	7,95	1,35
2	267	9,55	9,25	8,90	8,65	1,45
3	287	10,25	9,90	9,55	9,25	1,60
4	307	10,95	10,55	10,25	9,90	1,80
5	327	11,70	11,30	10,90	10,55	1,95
6	354	12,65	12,20	11,80	11,45	2,15
7	380	13,55	13,10	12,70	12,30	2,40

Tabell till löneplan nr 5, avdelning B, ortsgrupp 3

Löne- klass, nr	Månads- lön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor	
1	266	9,50	9,20	8,85	8,60	1,40
2	286	10,25	9,85	9,50	9,25	1,55
3	306	10,90	10,60	10,20	9,85	1,65
4	326	11,65	11,25	10,85	10,50	1,85
5	346	12,40	11,90	11,50	11,20	2,00
6	372	13,30	12,80	12,40	12,00	2,25
7	399	14,25	13,75	13,30	12,90	2,45

Tabell till löneplan nr 5, avdelning B, ortsgrupp 4

Löne- klass, nr	Månads- lön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor	
1	285	10,20	9,85	9,50	9,20	1,45
2	305	10,90	10,50	10,20	9,85	1,60
3	325	11,60	11,20	10,85	10,45	1,80
4	344	12,30	11,90	11,50	11,10	1,95
5	364	13,00	12,55	12,15	11,75	2,05
6	391	13,95	13,50	13,05	12,65	2,35
7	418	14,90	14,45	13,90	13,50	2,60

Tabell till löneplan nr 5, avdelning B, ortsgrupp 5

Löne- klass, nr	Månads- lön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor	
1	303	10,85	10,45	10,10	9,75	1,55
2	323	11,55	11,15	10,75	10,45	1,65
3	343	12,25	11,85	11,45	11,05	1,85
4	363	12,95	12,50	12,10	11,70	2,00
5	383	13,70	13,25	12,75	12,35	2,20
6	410	14,65	14,10	13,65	13,25	2,40
7	436	15,55	15,00	14,55	14,10	2,65

4 §.

Tabeller och anvisningar

Vid denna förordning må fogas tabeller och anvisningar, som Kungl. Maj:t finner lämpligt utfärda till hjälp vid tillämpningen av bestämmelserna i vederbörande avlöningsreglementen.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1955, från och med vilken dag statens löneplansförordning den 30 juni 1947 (nr 376) ävensom kungörelsen den 1 juni 1951 (nr 466) angående vissa tabellbilagor till statens löneplansförordning skola upphöra att gälla.

Förslag

till

kungörelse om ändrad lydelse av 20 § 1 mom. och 32 § 1947 års allmänna tjänstepensionsreglemente den 30 juni 1947 (nr 416)

Härigenom förordnas, att 20 § 1 mom. och 32 § 1947 års allmänna tjänstepensionsreglemente den 30 juni 1947¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

20 §.

1 mom. Å tjänstepensionens grundbelopp eller, där mer än en pension enligt reglementet åtnjutes, å de sammanlagda grundbeloppen må utgå rörligt tillägg enligt grunder, fastställda av Kungl. Maj:t med stöd av riksdagens beslut.

32 §.

Åttonde huvudtiteln.

1 mom. *Musikaliska akademien med musikhögskolan.*

1. För innehavare — — — levnadsåldern uppnås.

2. Vid tjänstårsberäkning jämlikt 15 § 1 mom. skall tid, varunder tjänsteman innehaft befattning vid musikhögskolan såsom lärare eller ackompanjatör och varunder den för vederbörande löneklass gällande månadslönen med hänsyn till tjänstgöringsskyldighetens omfattning minskats enligt föreskrifterna i 26 § statens allmänna avlöningsreglemente, minskas med samma bråktal som det, varmed månadslönen av berörda anledning minskats.

Vid bedömande — — — stycket sägs.

3. Vad i 17 och 18 §§ sägs om bestämmande av grundbelopp av invalidpension eller sjukpension för icke-ordinarie tjänsteman med avkortad tjänstgöringstid skall beträffande ordinarie lärare samt extra ordinarie lärare eller ackompanjatör vid musikhögskolan äga tillämpning för det fall, att den för vederbörande löneklass gällande månadslönen vid avgången med

¹ Senaste lydelse av 32 §, se 1948: 589 och 1950: 418.

hänsyn till tjänstgöringsskyldighetens omfattning minskats enligt föreskrifterna i 26 § statens allmänna avlöningsreglemente. Härvid förekommande reduktion av tjänstepensionsunderlaget skall ske med samma bråktal som det, varmed månadslönen av berörda anledning minskats.

4. I den — — — berörda tjänstgöring.

2 mom. *De allmänna läroverken, statens skolköksseminarium, folkskoleseminarierna, småskoleseminarierna, läroanstalterna för blinda, vårdanstalten för blinda med komplicerat lyte, skolorna för döva samt de högre tekniska läroverken.*

1. För innehavare — — — levnadsåldern uppnås.

2. Beträffande innehavare — — — äga tillämpning.

I fråga — — — beräknade beloppen.

3. Övergår rektor — — — äga tillämpning.

Har med — — — frånträdde rektorstjänsten.

4. Vid tjänstårsberäkning jämlikt 15 § 1 mom. skall tid, varunder tjänsteman innehaft extra ordinarie befattning såsom övningslärare och varunder den för vederbörande löneklass gällande månadslönen med hänsyn till undervisningsskyldighetens omfattning minskats enligt föreskrifterna i avlöningsreglementet för övningslärare, minskas med samma bråktal som det, varmed månadslönen av berörda anledning minskats.

Vid bedömande — — — stycket sägs.

5. Vad i 17 och 18 §§ sägs om bestämmande av grundbelopp av invalidpension eller sjukpension för icke-ordinarie tjänsteman med avkortad tjänstgöringstid skall beträffande extra ordinarie övningslärare äga tillämpning för det fall, att den för vederbörande löneklass gällande månadslönen vid avgången med hänsyn till undervisningsskyldighetens omfattning minskats enligt föreskrifterna i avlöningsreglementet för övningslärare. Härvid förekommande reduktion av tjänstepensionsunderlaget skall ske med samma bråktal som det, varmed månadslönen av berörda anledning minskats.

6. Vad i — — — detta reglemente.

3 mom. *Konstfackskolan.*

1. I fråga — — — motsvarande tillämpning.

2. För innehavare — — — levnadsåldern uppnås.

3. Vid tjänstårsberäkning jämlikt 15 § 1 mom. skall tid, varunder tjänsteman innehaft befattning såsom facklärare eller biträdande facklärare och varunder den för vederbörande löneklass gällande månadslönen med hänsyn till tjänstgöringsskyldighetens omfattning minskats enligt föreskrifterna i 26 § statens allmänna avlöningsreglemente, minskas med samma bråktal som det, varmed månadslönen av berörda anledning minskats.

Vid bedömande — — — stycket sägs.

4. Vad i 17 och 18 §§ sägs om bestämmande av grundbelopp av invalidpension eller sjukpension för icke-ordinarie tjänsteman med avkortad tjänstgöringstid skall beträffande ordinarie facklärare samt extra ordinarie facklärare eller biträdande facklärare äga tillämpning för det fall, att den för vederbörande löneklass gällande månadslönen vid avgången med hänsyn till tjänstgöringsskyldighetens omfattning minskats enligt föreskrifterna i 26 § statens allmänna avlöningsreglemente. Härvid förekommande reduktion av tjänstepensionsunderlaget skall ske med samma bråktal som det, varmed månadslönen av berörda anledning minskats.

5. Utan hinder — — — tio år.

6. Tid, varunder befattning såsom huvudlärare innehaft och varunder den för vederbörande löneklass gällande månadslönen med hänsyn till tjänstgöringsskyldighetens omfattning minskats enligt föreskrifterna i 26 §

statens allmänna avlöningsreglemente, skall vid bestämmande på sätt i 23 § 3 mom. första stycket sägs av grundbelopp av uppskjuten pension för huvudläraren ävensom vid tjänstårsberäkning jämlikt 15 § 1 mom., där sådan beräkning förekommer, minskas med samma bråktal som det, varmed månadslönerna av berörda anledning minskats.

7. Vid bestämmande på sätt i 23 § 3 mom. första stycket sägs av grundbelopp av invalidpension eller sjukpension för huvudlärare, för vilken den för vederbörande löneklass gällande månadslönen vid avgången med hänsyn till tjänstgöringsskyldighetens omfattning minskats enligt föreskrifterna i 26 § statens allmänna avlöningsreglemente, skall tjänstepensionsunderlaget reduceras med samma bråktal som det, varmed månadslönen av berörda anledning minskats.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 januari 1955.

Förslag

till

kungörelse om ändrad lydelse av 11 § 1 mom. och 21 § 1947 års allmänna familjepensionsreglemente den 30 juni 1947 (nr 417)

Härigenom förordnas, att 11 § 1 mom. och 21 § 1947 års allmänna familjepensionsreglemente den 30 juni 1947¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

11 §.

1 mom. Å familjepensionens grundbelopp eller, där mer än en pension enligt reglementet åtnjutes, å de sammanlagda grundbeloppen må utgå rörligt tillägg enligt grunder, fastställda av Kungl. Maj:t med stöd av riksdagens beslut.

21 §.

Å t t o n d e h u v u d t i t e l n.

1 mom. *De allmänna läroverken, statens skolköksseminarium, folkskoleseminarierna, småskoleseminarierna, läroanstalterna för blinda, vårdanstalten för blinda med komplicerat lyte, skolorna för döva samt de högre tekniska läroverken.*

1. Vid bestämmande — — — utgöra 30.

Där avliden — — — beräknade familjepensionstalen.

2. Beträffande avliden — — — äga tillämpning.

Där den — — — frånträdda rektorstjänsten.

3. Vad i — — — detta reglemente.

2 mom. *Konstfackskolan.*

1. I fråga — — — motsvarande tillämpning.

2. Vid bestämmande av familjepensionstal för familjepension eller familjelivränta skall tid, varunder tjänsteman innehaft befattning såsom huvudlärare och varunder den för vederbörande löneklass gällande månadslönen minskats enligt föreskrifterna i 26 § statens allmänna avlöningsregle-

¹ Senaste lydelse av 21 §, se 1948:590 och 1950:419.

mente med hänsyn till tjänstgöringsskyldighetens omfattning, minskas med samma bråktal som det, varmed månadslönen av berörda anledning minskats.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 januari 1955.

Förslag

till

kungörelse om ändrad lydelse av 18 § 1 mom. 1947 års tjänstepensionsreglemente för de högre kommunala skolorna den 30 juni 1947 (nr 418)

Härigenom förordnas, att 18 § 1 mom. 1947 års tjänstepensionsreglemente för de högre kommunala skolorna den 30 juni 1947 skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

18 §.

1 mom. Å tjänstepensionens grundbelopp eller, där mer än en pension enligt reglementet åtnjutes, å de sammanlagda grundbeloppen må utgå rörligt tillägg enligt grunder, fastställda av Kungl. Maj:t med stöd av riksdagens beslut.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 januari 1955.

Förslag

till

kungörelse om ändrad lydelse av 11 § 1 mom. 1947 års familjepensionsreglemente för de högre kommunala skolorna den 30 juni 1947 (nr 419)

Härigenom förordnas, att 11 § 1 mom. 1947 års familjepensionsreglemente för de högre kommunala skolorna den 30 juni 1947 skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

11 §.

1 mom. Å familjepensionens grundbelopp eller, där mer än en pension enligt reglementet åtnjutes, å de sammanlagda grundbeloppen må utgå rörligt tillägg enligt grunder, fastställda av Kungl. Maj:t med stöd av riksdagens beslut.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 januari 1955.

Förslag

till

kungörelse om ändrad lydelse av 17 § 1 mom. 1947 års tjänstepensionsreglemente för folkskolan den 30 juni 1947 (nr 420)

Härigenom förordnas, att 17 § 1 mom. 1947 års tjänstepensionsreglemente för folkskolan den 30 juni 1947 skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

17 §.

1 mom. Å tjänstepensionens grundbelopp eller, där mer än en pension enligt reglementet åtnjutes, å de sammanlagda grundbeloppen må utgå rörligt tillägg enligt grunder, fastställda av Kungl. Maj:t med stöd av riksdagens beslut.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 januari 1955.

Förslag

till

kungörelse om ändrad lydelse av 11 § 1 mom. 1947 års familjepensionsreglemente för folkskolan den 30 juni 1947 (nr 421)

Härigenom förordnas, att 11 § 1 mom. 1947 års familjepensionsreglemente för folkskolan den 30 juni 1947 skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

11 §.

1 mom. Å familjepensionens grundbelopp eller, där mer än en pension enligt reglementet åtnjutes, å de sammanlagda grundbeloppen må utgå rörligt tillägg enligt grunder, fastställda av Kungl. Maj:t med stöd av riksdagens beslut.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 januari 1955.

Förslag

till

kungörelse om ändrad lydelse av 16 § 1 mom. 1947 års tjänstepensionsreglemente för arbetare den 30 juni 1947 (nr 422)

Härigenom förordnas, att 16 § 1 mom. 1947 års tjänstepensionsreglemente för arbetare den 30 juni 1947 skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

16 §.

1 mom. Å tjänstepensionens grundbelopp eller, där mer än en pension enligt reglementet åtnjutes, å de sammanlagda grundbeloppen må utgå rörligt tillägg enligt grunder, fastställda av Kungl. Maj:t med stöd av riksdagens beslut.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 januari 1955.

Förslag

till

kungörelse om ändrad lydelse av 10 § 1 mom. 1947 års familjepensionsreglemente för arbetare den 30 juni 1947 (nr 423)

Härigenom förordnas, att 10 § 1 mom. 1947 års familjepensionsreglemente för arbetare den 30 juni 1947 skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

10 §.

1 mom. Å familjepensionens grundbelopp må utgå rörligt tillägg enligt grunder, fastställda av Kungl. Maj:t med stöd av riksdagens beslut.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 januari 1955.

Propositionen

I propositionen framlägges förslag till samordning mellan å ena sidan de sjuklöne- och sjukvårdsförmåner, som i de statliga avlöningsreglementena tillerkännes statstjänstemännen och med dem jämställda befattningshavare i statsunderstödd verksamhet, och å andra sidan de motsvarande förmåner, som utgår på grund av den allmänna sjukförsäkringen, yrkeskadeförsäkringen, moderskapshjälpen och den allmänna läkemedelsrabatteringen. Förslagen, som grundar sig på överenskommelser med statstjänstemännens huvudorganisationer, innebär, att ifrågavarande tjänstemän skall, förutom vad som tillkommer dem på grund av sjukförsäkringen m. m., erhålla sådana sjuklöne- och sjukvårdsförmåner, att de nuvarande förmånernas reella värde i princip bibehålles oförändrat. Därjämte skall enligt förslaget utgå kompensation för avgifterna till sjukförsäkringen.

Vidare förordas i propositionen i anslutning till nämnda överenskommelser, att en viss del av de nu utgående tilläggen å lönerna inarbetas i grundlönerna. I anledning härav framlägges i propositionen förslag till statens grundlöneförordning, avsedd att ersätta statens löneplansförordning. Även härav betingade ändringar i gällande pensionsreglementen underställes riksdagen genom propositionen.

Såväl förslaget till statens grundlöneförordning som omläggningen av sjuklöne- och sjukvårdsförmånerna föranleder ändringar i gällande avlöningsreglementen. Förslag till sådana ändringar i statens allmänna avlöningsreglemente har bifogats propositionen.

Enligt statens allmänna avlöningsreglemente och i anslutning därtill meddelade bestämmelser är tjänstemän, underkastade nämnda reglemente, berättigade att i viss utsträckning åtnjuta lön under tjänstledighet vid sjukdom. De är vidare enligt reglementet vid sjukdom tillförsäkrade sjukvård och läkemedel i viss omfattning på statens bekostnad. I reglementet stadgas emellertid, att tjänsteman är pliktig att underkasta sig minskning i, upphörande av eller eljest ändrade bestämmelser rörande bl. a. sjukvård och, i den mån ändrade bestämmelser påkallas av genomförandet av allmän sjukförsäkring, jämväl rörande tjänstledighet för sjukdom m. m.

Vad sålunda föreskrivits för tjänstemän underkastade statens allmänna avlöningsreglemente gäller i tillämpliga delar även för befattningshavare med avlöning enligt andra av staten fastställda reglementen, såsom avlöningsreglementet för folkskolan, avlöningsreglementet för kyrkomusiker, avlöningsreglementet för övningslärare, prästlönereglementet och avlöningsreglementet för statsunderstödda folkhögskolor och lantbruksundervisningsanstalter m. m. samt, i vad gäller tjänstledighet för sjukdom m. m., polislönereglementet.

Enligt beslut vid 1953 års riksdag träder lagen den 3 januari 1947 (nr 1) om allmän sjukförsäkring i kraft den 1 januari 1955. Samtidigt träder i kraft lagen den 14 maj 1954 (nr 243) om yrkesskadeförsäkring och lagen den 21 maj 1954 (nr 266) om moderskapshjälp. Rörande den inverkan, som genomförandet av de på dessa lagar grundade reformerna kan ha på de statsanställdas sjuklöne- och sjukvårdsförmåner m. m., har särskilda utredningar verkställt. Sålunda tillkallades enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 20 augusti 1952 en särskild utredningsman (*sjukvårdsutredningen*) för att utreda bl. a. sjukförsäkringsreformens inverkan på de enligt avlöningsreglementena utgående sjukvårdsförmånerna och med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 5 juni 1953 tillkallades särskilda sakkunniga (*1953 års sjuklönesakkunniga*) med uppdrag att verkställa utredning rörande sjuklöneförmåner till statsanställda m. fl. efter genomförandet av sjukförsäkringsreformen m. m.

Sjukvårdsutredningen har med skrivelse den 26 februari 1954 avlämnat ett *betänkande angående sjukvårdsförmåner för statsanställda m. fl. efter genomförandet av sjukförsäkringsreformen*. Över betänkandet i vad det samma avser organisatoriska eller eljest administrativa frågor har efter remiss yttranden avgivits av vissa myndigheter m. fl. Anledningen till den nyss nämnda begränsningen av remissen till att gälla organisatoriska eller eljest administrativa frågor var den, att förhandlingar i ämnet avsågs skola upptagas med statstjänstemännens huvudorganisationer.

1953 års sjuklönesakkunniga har med skrivelser den 24 mars 1954 resp.

den 18 juni 1954 avlämnat *betänkande rörande sjuklöneförmåner åt statstjänstemän m. fl. efter genomförandet av sjukförsäkringsreformen och promemoria angående samordning mellan enligt lagen om moderskapshjälp m. m. utgående förmåner och de förmåner, som enligt de statliga avlöningsreglementena utgå under ledighet för havandeskap eller barnsbörd*. Av samma skäl som föranlett förenämnda inskränkning i remissförfarandet beträffande sjukvårdsutredningens betänkande har sjuklönesakkunnigas betänkande och promemoria icke varit föremål för remissbehandling.

Förhandlingar rörande förevarande spörsmål har under våren och sommaren 1954 ägt rum med statstjänstemännens huvudorganisationer. Förhandlingarna har lett till att organisationerna den 13 augusti 1954 resp. den 18 september 1954 godkänt vissa inom civildepartementet i ämnet utarbetade förslag.

I propositionen behandlas till en början frågan om de statsanställdas *löneförmåner vid tjänstledighet för sjukdom m. m.* En redogörelse för gällande bestämmelser i ämnet lämnas å s. 23—30. Å s. 30—37 lämnas en redogörelse för lagarna om allmän sjukförsäkring och yrkesskadeförsäkring. Sjuklönesakkunnigas förslag i förevarande hänseenden behandlas å s. 37—46. Utskottet tillåter sig hänvisa till propositionen i nu nämnda delar.

Härefter behandlas i propositionen frågan om de statsanställdas *löneförmåner vid havandeskap och barnsbörd*. Gällande bestämmelser på området redovisas å s. 47; lagen om moderskapshjälp refereras å s. 47—50. Sjuklönesakkunnigas förslag i ämnet redovisas å s. 50—54. Jämväl i förevarande delar får utskottet hänvisa till propositionen.

Å s. 54—106 av propositionen behandlas spörsmålet om de statsanställdas *sjukvårdsförmåner*. Detta avsnitt av propositionen är uppdelat på följande underavdelningar, nämligen gällande bestämmelser (s. 54—64), lagarna om allmän sjukförsäkring och yrkesskadeförsäkring (s. 64—68), sjukvårdsutredningens förslag (s. 68—93) samt remissyttrandena häröver (s. 93—106). Även i dessa delar må hänvisas till propositionen.

I ärendet förda förhandlingar redovisas å s. 106—110.

Departementschefens yttrande

I de delar, som rör frågan om *statstjänstemännens sjuklöne- och sjukvårdsförmåner efter den allmänna sjukförsäkringens ikraftträdande*, är departementschefens yttrande av följande lydelse (s. 110—127).

»Redan vid tillkomsten av det nu för statens tjänstemän i allmänhet gällande avlöningsreglementet förutsattes, att i samband med genomförandet av en allmän sjukförsäkring ändringar skulle behöva göras i reglementets bestämmelser om löneförmåner vid tjänstledighet för sjukdom m. m. och om sjukvårdsförmåner. Sålunda anförde 1945 års lönekommitté i sitt den 29 juni 1946 avgivna betänkande med förslag till statliga löneplaner m. m.

(SOU 1946: 48), att vid kommitténs förhandlingar med vederbörande personalorganisationer enighet rått om att avlöning vid sjukdom borde utgå även efter det en allmän sjukförsäkring genomförts men att därvid förutsatts att sjukavlöningen skulle minskas med det belopp, som på grund av sjukförsäkringen kunde tillkomma tjänstemannen. Beträffande sjukvårdsförmånerna uttalade kommittén, att de förhandlande parterna varit överens om att de förmåner av ifrågavarande slag, till vilka tjänstemännen då var berättigade, borde utgå tills vidare och att, sedan beslut fattats om en allmän sjukförsäkring, en särskild utredning i ämnet borde verkställas. I enlighet härmed infördes i statens allmänna avlöningsreglemente (Saar) en bestämmelse av innehåll, att tjänsteman är pliktig att underkasta sig minskning i, upphörande av eller eljest ändrade bestämmelser rörande bl. a. sjukvård och, i den mån ändrade bestämmelser påkallas av genomförandet av allmän sjukförsäkring, jämväl rörande tjänstledighet för sjukdom m. m. Samma föreskrift gäller i tillämpliga delar även för befattningshavare med avlöning enligt andra av staten fastställda avlöningsreglementen.

Såsom inledningsvis nämnts träder lagen den 3 januari 1947 (nr 1) om allmän sjukförsäkring (SFL) enligt statsmakternas beslut i kraft den 1 januari 1955. I det reformkomplex, varav den allmänna sjukförsäkringen utgör en del, ingår emellertid även en omläggning av yrkesskadeförsäkringen och moderskapshjälpen samt införandet av en allmän läkemedelsrabattering. Rörande den inverkan, som dessa reformer kan ha på de statsanställdas sjuklöne- och sjukvårdsförmåner, har särskilda utredningar verkställts och förhandlingar i ämnet har ägt rum med statstjänstemännens huvudorganisationer. Dessa förhandlingar har lett till de uppgörelser, som i det föregående nämnts. Enligt min mening bör dessa uppgörelser godtagas och underställas riksdagens prövning. Innan jag närmare ingår på förhandlingsresultatet, torde jag emellertid få något beröra utgångspunkterna för utredningarna och förhandlingarna.

Av vad jag förut anfört framgår, att det vid 1945 års lönekommittés förhandlingar med vederbörande personalorganisationer förutsattes, att tjänstemännens sjuklöneförmåner icke skulle minskas i anledning av den allmänna sjukförsäkringens genomförande. I prop. 1946: 312 med förslag till lag om allmän sjukförsäkring m. m. uttalade vidare dåvarande chefen för socialdepartementet, att sjukförsäkringsreformen naturligen icke borde tagas till intäkt för en försämring av de förmåner, som utgick enligt gällande avlöningsreglementen. Detta uttalande, som lämnades utan erinran av riksdagen, har sedermera vid flera tillfällen bekräftats från statsmakternas sida. Utgångspunkten för såväl de verkställda utredningarna som de förda förhandlingarna har därför varit att söka åstadkomma ett system, som medger att de nuvarande sjuklöne- och sjukvårdsförmånernas reella värde i princip bibehålles oförändrat. Svårigheterna att uppnå ett sådant resultat ligger givetvis främst i att en individuell »rättvisa» knappast kan skapas utan att stora administrativa olägenheter uppstår, vare sig man väljer en

samordning mellan reglementenas förmåner och de enligt de beslutade reformerna utgående förmånerna eller en total eller partiell avlösning mot ekonomisk gottgörelse av de förra förmånerna. Båda dessa metoder har övervägts vid beredningen av förevarande ärende liksom också frågan om statstjänstemännens undantagande från den allmänna sjukförsäkringen.

Vad sistnämnda spörsmål beträffar torde jag få erinra om att SFL medger att bl. a. statstjänstemännen undantages från sjukpenningförsäkringen. Något undantagande från sjukvårdsförsäkringen kan däremot icke ske. Av förarbetena till lagen framgår, att ett undantagande från sjukpenningförsäkringen ansetts kunna äga rum endast såsom ett provisorium i avvaktan på att de problem, som sjukförsäkringsreformen skapar med avseende å redan tidigare utgående förmåner, skulle kunna lösas. 1953 års sjuklönesakkunniga har i sitt betänkande avvisat tanken att statstjänstemännen skulle undantagas från sjukpenningförsäkringen. De skäl, som föranlett detta ställningstagande från de sakkunnigas sida och som jag i det föregående redogjort för, har jag ansett mig böra godtaga. Sedan under förhandlingarnas gång påvisats, att ett undantagande skulle kunna medföra att en anställd går miste om sjukförsäkringens förmåner utan att därför vara berättigad till sjuklöneförmåner enligt avlösningsreglementena, och sedan det visat sig vilka möjligheter till samordning mellan reglementenas förmåner och försäkringens förmåner som förefinnes, har tjänstemannaorganisationerna frånfallit sitt ursprungliga yrkande att tjänstemännen skulle undantagas från sjukpenningförsäkringen. Om statsmakterna bifaller vad jag i det följande kommer att föreslå, behöver ej heller ett provisoriskt undantagande tillgripas annat än möjligen i fråga om personal, som kvarstår på äldre avlösningsbestämmelser.

Vid valet mellan de båda övriga i det föregående antydda till buds stående metoderna för bibehållande av sjuklöne- och sjukvårdsförmånernas reella värde oförändrat — samordning eller avlösning — är det såsom också framhållits i vissa yttranden över sjukvårdsutredningens betänkande utan vidare klart, att en avlösning av förmånerna mot ekonomisk gottgörelse i administrativt hänseende är att föredraga framför samordningsmetoden men att en avlösning av förmånerna icke i samma grad som samordningsmetoden tillgodoser de anställdas krav på oförändrade förmåner i det individuella fallet. Jag har därför i likhet med sjuklönesakkunniga och sjukvårdsutredningen samt tjänstemannaorganisationerna ansett, att avlösningsmetoden kunnat upptagas till övervägande endast i fråga om begränsade delar av förmånskomplexet. Samordningslinjen har alltså vid ärendets beredning fått utgöra huvudprincipen.

Löneförmåner vid sjukdom

I fråga om sjuklöneförmånerna har målsättningen i överensstämmelse med sjuklönesakkunnigas förslag vid förhandlingarna varit att utforma samordningen så, att den utan att vålla onödiga administrativa olägenheter

medför en sjuklön så avvägd, att den tillsammans med den sjukpenning, som utgår enligt SFL, genomsnittligt ger tjänstemännen ett skydd vid sjukdom, som så nära som möjligt motsvarar värdet av de nuvarande sjuklöneförmånerna. Särskilda komplikationer vållas härvid av den omständigheten att sjukpenning och däremot svarande sjuklön är skattefria.

Skattefriheten för sjukpenningen och den vid 1953 års riksdag beslutade väsentliga höjningen av sjukpenningbeloppen har såsom sjuklönesakkunniga framhållit medfört, att de förutsättningar, på vilka 1945 års lönekommitté byggde sitt ställningstagande, icke längre är för handen. De riktlinjer för samordning mellan sjuklön och sjukpenningförsäkring, som angivits av kommittén, har därför icke varit aktuella. I stället har sjuklönesakkunniga med utgångspunkt från nyss angivna målsättning sökt att för statstjänstemännens del skapa ett komplement till sjukpenningförsäkringen. Härvid har de sakkunniga diskuterat två olika metoder. Den ena innebär, att arbetstagaren skall från arbetsgivaren uppbära lön vid sjukdom och arbetsgivaren skall i arbetstagarens ställe hos sjukkassan uppbära arbetstagaren tillkommande sjukpenning jämte barntillägg (arbetsgivarinträde). Den andra metoden innefattar, att den anställde själv lyfter sin sjukpenning hos sjukkassan och arbetsgivaren utbetalar endast det tillskott till sjukpenningen, som kan befinnas erforderligt för att de olika förmånerna tillsammans skall uppgå till den avsedda nivån. I likhet med de sakkunniga anser jag, att arbetsgivarinträdeslinjen, främst av administrativa skäl, icke kan komma i fråga utan det andra alternativet för samordningsfrågans lösning synes få väljas.

Vad angår den närmare utformningen av sistnämnda alternativ har de sakkunniga av administrativa skäl ansett sig ej böra förorda en direkt motsvarighet till de avdragsfria sjukdagarna i nuvarande lönesystem. De sakkunniga har föreslagit, att en anknytning till sjukpenningförsäkringens konstruktion skulle göras på så sätt, att tjänstemännen i allmänhet skulle få vidkännas ett mindre löneavdrag under tid, då reducerad sjukpenning utgår, än eljest. Avdraget skulle enligt de sakkunnigas mening i ett och samma inkomstläge endast differentieras med hänsyn till om reducerad sjukpenning utgår eller icke men i övrigt göras med lika belopp för dag. Någon differentiering av sjukavdraget skulle således icke ske för de dagar i början av en sjukledighetsperiod (karenstiden), då sjukpenning icke utgår. Som kompensation för de minskade förmåner, som skulle uppstå på grund härav, skulle enligt förslaget bättre löneförmåner utgå vid längre sjukledigheter och tjänstemän tillhörande avdragsgrupp 2 i sjuklönehänseende jämsställas med tjänstemän i avdragsgrupp 3. De sakkunnigas förslag kan alltså sägas innebära lägre sjuklöner under de första dagarna av en sjukdomsperiod men därefter högre ersättning än för närvarande.

De sakkunnigas förslag avvisades emellertid av statstjänstemännens huvudorganisationer, främst med hänsyn till att de längre sjukdomsperioderna är jämförelsevis få, varför den förutsatta kompensationen enligt organisationernas mening i flertalet fall skulle utebli.

På grundval av de principer, varpå de sakkunnigas förslag bygger, upprättades därefter inom civildepartementet ett nytt förslag. Därvid eftersträvades att i högre grad bibehålla nuvarande sjuklönebestämmelser oförändrade men ändock åstadkomma en anpassning till de förmåner, som utgår på grund av sjukpenningförsäkringen. Då tjänstemännen förutsatts skola uppbära sjukpenning från sjukkassa, måste den eljest utgående sjuklönen, för att icke högre sammanlagd ersättning skall utgå vid sjukdom än vid tjänstgöring, minskas med ett belopp motsvarande värdet av sjukpenningen. I anledning härav har i departementsförslaget, som sedermera godkändes av tjänstemännens huvudorganisationer, angivits, att nuvarande bestämmelser om lön under tjänstledighet för »vanlig» sjukdom (28 § I 6 b Saar) bibehålles med tillägg av innebörd att för dag, då sjukpenning utgår eller skulle ha utgått, om behörig anmälan gjorts till sjukkassan, avdrag skall göras för sjukpenningens reella värde (*sjukpenningavdrag*). Med sjukpenningens reella värde förstås härvid summan av sjukpenningen och det beräknade värdet av skattefriheten för densamma.

Departementsförslaget innebär således, att tjänstemän tillhörande avdragsgrupp 3, dvs. ordinarie och extra ordinarie tjänstemän samt extra tjänstemän med minst 36 anställningsmånader, kommer att vid vanlig sjukdom få åtnjuta avdragsfria sjukdagar, nämligen i lönegraderna 1—14 högst 25 dagar, i lönegraderna 15—26 högst 20 dagar och i högre lönegrader högst 10 dagar av ett och samma kalenderår. För överskjutande tid utgår liksom nu lön med A-avdrag. För de dagar, då tjänstemannen får sjukpenning från sjukkassan, göres emellertid ett sjukpenningavdrag, som varierar med inkomstens storlek. Under de tre första dagarna av en sjukdomsperiod (in-sjukningsdagen och därpå följande två dagar) utgår icke sjukpenning från sjukkassan. Under motsvarande dagar göres ej heller sjukpenningavdrag utan tjänstemannen erhåller därunder liksom för närvarande oavkortad lön, såvida han icke redan tidigare under kalenderåret tagit i anspråk alla de avdragsfria sjukdagarna, i vilket fall A-avdrag göres.

Tjänstemän tillhörande avdragsgrupp 2, dvs. aspiranter och extra tjänstemän med minst 6 men mindre än 36 anställningsmånader, får vid tjänstledighet för sjukdom liksom hittills lön med B-avdrag under högst 180 dagar av ett och samma kalenderår. För dag, då sjukpenning utgår från sjukkassan, göres emellertid sjukpenningavdrag. Aspiranter och extra tjänstemän med mindre än 6 anställningsmånader kommer liksom för närvarande icke att få sjuklön men erhåller sjukpenning från sjukkassan.

Sjukpenningens reella värde är givetvis olika, då hel sjukpenning (hempenning) utgår och då endast reducerad sjukpenning (hempenning) åtnjutes. Med hänsyn till skattefriheten för sjukpenningen påverkas emellertid det reella värdet även av en mångfald andra faktorer, såsom uttagningsprocenten för den statliga inkomstskatten, den kommunala utdebiteringens storlek, storleken av de allmänna avdrag och övriga avdrag vederbörande äger åtnjuta vid inkomsttaxering, tjänstemannens civilstånd och barnantal,

förekomsten av sambeskattnings eller biinkomster samt sjukledighetens längd och fördelning på olika kalenderår.

Att skapa ett sjuklönesystem, som är så utformat, att sjuklönen tillsammans med sjukpenningen i varje enskilt fall ger en ersättning vid sjukdom, som efter skatteavdrag exakt motsvarar den behållna inkomsten vid nuvarande system, är väl teoretiskt möjligt. Att tillämpa ett dylikt system är dock otänkbart. Det har därför varit ofrånkomligt att vid beräkningarna av sjukpenningens reella värde tillgripa vissa schabloner i fråga om de faktorer, som påverkar värdet av skattefriheten. Vid de skatteberäkningar, som ligger till grund för det i departementsförslaget upptagna sjukpenningavdraget, har följande allmänna antaganden gjorts.

Tjänstemannen tjänstgör och är bosatt å ort tillhörande ortsgrupp 4 med en sammanlagd kommunal utdebitering av 12 kronor per skattekrona. Uttagningsprocenten för den statliga inkomstskatten är 110. Tjänstemannen upptager i sin deklaration förutom avdrag för påfordrad kommunalskatt och folkpensionsavgift enligt nu gällande grunder icke andra avdrag än för inkomstens förvärvande med 100 kronor och för försäkringsavgifter med 350 kronor, om han är gift, och med 175 kronor, om han är ensamstående. Ogift tjänsteman har icke hemmavarande barn. Sambeskattnings åger icke rum. Tjänstemannen har varit i tjänst hela det år, som föregått insjukningsåret, och har under försträffade år endast uppburit den för honom gällande årslönen. Sjukledigheten är sammanhängande och faller helt inom ett och samma kalenderår. Under sjukledigheten åtnjuter tjänstemannen icke annan ersättning än sjuklön och sjukpenning och uppbär under återstående del av året endast därpå belöpande del av den ifrågakommande årsinkomsten.

Såsom förut nämnts påverkas sjukpenningens reella värde även av civilstånd och barnantal. För tjänstemän i samma inkomstläge kommer därför det reella värdet vid en och samma sjukledighet att bli olika beroende på civilstånd och barn tillägg enligt SFL. Genom en differentiering av sjuklönen med hänsyn till sagda förhållanden skulle lönen kunna framstå såsom avvägd efter behovsprövning, något som icke överensstämmer med nutida lönesättningsprinciper. Då en dylik differentiering icke bör ske, skulle man, om risk för överkompensation under de valda förutsättningarna skulle helt kunna undvikas, nödgas avväga sjukpenningavdraget med hänsyn tagen till den kategori i det aktuella inkomstläget, för vilken sjukpenningens reella värde är högst. För övriga kategorier skulle sjuklönen då bli lägre än som är motiverat med hänsyn till det reella värde sjukpenningen har för dem.

På grund av angivna förhållanden blir avvägningen av sjukpenningavdraget i sista hand en fråga om i vilken utsträckning en medveten överkompensation skall kunna godtagas. Vid utarbetandet av de sjukpenningavdrag, som anges i den vid statsrådsprotokollet i detta ärende såsom Bilaga A fogade tabellen, har dels en avvägning skett mellan sjukpenningens reella värde för den ensamstående och för den gifte utan barn och dels hänsyn tagits till den uppskattade relationen mellan antalet ensamstående och gifta inom olika inkomstlägen. Proportionen gifta—ensamstående på 100

tjänstemän har härvid antagits vara i inkomstlägen upp till 4 200 kronor 0—100, i inkomstläget 4 200—5 000 kronor 10—90, i inkomstläget 5 000—5 800 kronor 20—80, i inkomstläget 5 800—6 800 kronor 30—70, i inkomstläget 6 800—8 400 kronor 60—40, i inkomstläget 8 400—10 200 kronor 70—30, i inkomstläget 10 200—14 000 kronor 80—20 och i högre inkomstlägen 90—10. Dessa relationstal överensstämmer i stort sett med de motsvarande tal, som ligger till grund för den överenskommelse, som på den enskilda arbetsmarknaden träffats rörande sjuklöneförmåner till industriens tjänstemän.

Vid de beräkningar, som ligger till grund för fastställandet av sjukpenningavdraget för tid då *hel sjukpenning* utgår, har vidare förutsatts, att tjänstemannen under ett kalenderår är sjuk fyra dagar i en följd och att han härunder i princip är berättigad till oavkortad lön. För den fjärde dagen har tjänstemannen antagits uppbära hel sjukpenning från sjukkassan, varför avdrag för denna dag skall göras å den oavkortade lönen med ett belopp motsvarande sjukpenningens reella värde. Detta värde bestämmes av den marginalskatt, som gäller vid den fulla årslönen.

Till grund för beräkningen av det reella värdet av *den reducerade sjukpenningen* har ansetts böra läggas det reella värdet av de sjukpenningar, som inom vederbörande inkomstklass utgår under en sammanhängande sjukledighet av 180 dagar av ett och samma kalenderår. Detta värde anger det belopp, varmed den nuvarande sjuklönen måste minskas för att tjänstemannen i princip icke skall efter sjukförsäkringens genomförande komma i åtnjutande av förmåner, som sammanslagna ger en högre behållen inkomst under sjukledigheten än den han nu uppbär vid en helt beskattad sjuklön. Det framräknade totala avdragsbeloppet har därefter minskats med summan av de under 4:e—93:e dagen av sjukledigheten gjorda sjukpenningavdragen, varpå det resterande avdragsbeloppet fördelats med lika belopp på de 87 dagar, för vilka reducerad sjukpenning i det antagna fallet förutsatts skola utgå.

Såsom jag redan tidigare framhållit kan icke ens samordningsmetoden helt tillgodose kraven på absolut oförändrade förmåner i det individuella fallet. Ett sjukpenningavdrag avvägt på det sätt jag här angivit medför sålunda, att en gift, som icke har barn under 16 år och som icke är föremål för sambeskattning och som ej heller åtnjuter andra inkomster än de löneförmåner i sin tjänst, vilka enligt förslaget skall beaktas vid tillämpningen av sjukpenningavdragstabellen, undantagsvis kan erhålla en sjuklön, som något understiger vad som erfordras för att de sammanlagda förmånerna efter skatteavdrag skall helt uppgå till den behållna inkomsten vid nuvarande sjuklönesystem. Å andra sidan uppstår en högre behållen inkomst för ensamstående, sambeskattade och gifta med barn under 16 år. Överkompensationsriskerna växer vid högre kommunal utdebitering än 12 kronor per skattekrona och vid en höjning av den statliga inkomstskatten men minskar vid en lägre kommunal utdebitering än 12 kronor och vid en sänkning av

uttagningsprocenten för den statliga inkomstskatten. Placeringen i ortsgrupp är däremot av mindre betydelse i detta sammanhang.

Enligt det av statstjänstemännens huvudorganisationer godkända departementsförslaget skall vid tillämpningen av sjukpenningavdragstabellen i princip hänsyn tagas till sådana vid sidan av månadslön utgående kontanta avlöningsförmåner, som helt eller delvis får behållas vid sjukdom. Däremot skall icke beaktas andra kontanta avlöningsförmåner, såsom t. ex. vikariatsersättning, övertidsersättning och obekvämlighetstillägg. Ehuru förekomsten av dylika förmåner påverkar vederbörandes inplacering i sjukpenningklass, har hänsyn härtill av administrativa skäl ansetts icke kunna tagas.

I fråga om löneförmåner vid tjänstledighet för »vanlig» sjukdom innehåller departementsförslaget vidare en bestämmelse för det fall att sjukdom utan att medföra förlust av arbetsförmågan förorsakar nedsättning av denna med minst hälften. I sådant fall skall sjukpenningavdraget nedsättas till hälften. Med hänsyn till den utformning SFL erhållit för motsvarande fall har det ur administrativ synpunkt icke ansetts möjligt att reglera andra fall av partiell sjukledighet än halv ledighet.

Löneförmåner vid yrkesskada

Vad härefter angår frågan om löneförmåner vid tjänstledighet på grund av olycksfall i tjänsten (28 § I 6 a Saar) uppstår särskilda problem icke blott på grund av beskattningsreglerna utan också på grund av den av statsmakterna beslutade samordningen mellan sjukförsäkringen och yrkesskadeförsäkringen. Enligt lagen den 14 maj 1954 (nr 243) om yrkesskadeförsäkring (YL) skall den som är både sjukförsäkrad och obligatoriskt yrkesskadeförsäkrad vid yrkesskada erhålla ersättning från yrkesskadeförsäkringen först sedan viss tid, den s. k. samordningstiden, gått till ända. Samordningstiden omfattar tiden t. o. m. den nittionde dagen efter olycksfallsdagen eller, vid annan yrkesskada än olycksfallsskada, dagen då skadan yppades; dock skall samordningstiden upphöra senast den dag, då rätt till livränta från yrkesskadeförsäkringen föreligger. Under samordningstiden äger den skadade, så framt han är försäkrad enligt SFL, rätt till sjukhjälp från sjukkassa enligt sistnämnda lags regler på samma sätt som vid sjukdom i allmänhet. Denna samordning har motiverats med att något konstaterande av huruvida yrkesskada föreligger eller ej i det stora flertalet fall härigenom skulle bli obehövt.

Enligt de statliga avlöningsbestämmelserna utgår f. n. bättre sjuklöneförmåner vid yrkesskador och därmed jämställda sjukdomar än vid andra sjukdomar. Sålunda åtnjuter tjänsteman tillhörande avdragsgrupp 3 oavkortad lön under hela sjukdomstiden och tjänsteman tillhörande avdragsgrupp 2 oavkortad lön under högst 180 dagar av en och samma tjänstledighetsorsak och därefter i princip lön med B-avdrag. Skulle detta vara förhållandet även i fortsättningen under de första 90 dagarna, skulle det bli nödvändigt att för de statsanställdas del alltid fastställa om en sjukdom är att

hänföra till yrkesskada eller ej. I så fall skulle de åsyftade fördelarna med samordningen mellan sjuk- och yrkesskadeförsäkringen komma att gå förlorade beträffande en mycket betydande del av de försäkrade.

Av anförda skäl har det varit nödvändigt att söka åstadkomma en omläggning av statstjänstemännens löneförmåner vid tjänstledighet på grund av yrkesskada. Vid utarbetandet av förslag till sådan omläggning har förutsatts, att staten i egenskap av arbetsgivare även efter den nya yrkesskadeförsäkringslagstiftningens ikraftträdande skall stå viss självrisk. Med utgångspunkt härifrån har i det av statstjänstemännens huvudorganisationer godkända departementsförslaget förordats, att de nu enhetligt reglerade fallen uppdelas i olika kategorier dels med avseende å huruvida fråga är om förmåner under samordningstiden eller icke och dels med avseende å omständigheterna vid yrkesskadans uppkomst.

I vad gäller förmåner *under samordningstiden* skiljer departementsförslaget på två grupper av fall. Till den första gruppen har hänförts sjukdom eller förlust av arbetsförmågan föranledd antingen av kroppsskada, som ådragits under tjänsteutövning och som av vederbörande centrala myndighet bedömes vara orsakad av ett uppenbart olycksfall, eller av våld eller misshandel, för vilken tjänstemannen blivit utsatt på grund av tjänsten. Härmed har jämställts vissa i tjänsten ådragna sjukdomar, som för närvarande i förmånshänseende likställes med olycksfall i tjänsten. I denna grupp av fall föreslås oavkortad lön skola utgå under samordningstiden i såväl avdragsgrupp 3 som avdragsgrupp 2; dock skall för dag, då sjukpenning eller hempenning enligt SFL utgår eller skulle ha utgått, om sjukansmälan gjorts i behörig ordning till sjukkassan, sjukpenningavdrag göras enligt de regler, som gäller vid tjänstledighet på grund av vanlig sjukdom. Den andra gruppen omfattar alla övriga fall av yrkesskada. I dessa fall skall enligt förslaget samma förmåner utgå och samma avdrag göras som vid vanlig sjukdom.

För tiden *efter utgången av samordningstiden* innebär departementsförslaget, att vid sjukdom eller förlust av arbetsförmågan, som är föranledd av yrkesskada som avses i YL, i princip full lön skall utgå. Med hänsyn till att sådan ersättning, som annorledes än i form av pension eller annan livränta utbetalats av arbetsgivare vid yrkesskada i de fall, då arbetsgivaren står självrisk enligt YL, icke skall räknas såsom skattepliktig inkomst i vidare mån än ersättningen överstiger vad som skulle ha utgått vid försäkring enligt denna lag, måste emellertid, för att tjänstemannen under tjänstledigheten icke skall erhålla högre behållen inkomst än under tjänstgöring, ett särskilt avdrag göras å lönen (*yrkesskadeavdrag*). Till konstruktionen av detta avdrag återkommer jag i det följande. Har tjänstemannen i fall som här avses under samordningstiden fått vidkännas A- eller B-avdrag på grund av att fråga icke varit om ett uppenbart olycksfall under tjänsteutövning, skall enligt förslaget, sedan det konstaterats att yrkesskada föreligger, en retroaktiv reglering av dessa avdrag äga rum. Har å andra sidan myndighet ansett kroppsskada vara orsakad av ett uppenbart olycksfall under tjäns-

teutövning, men riks försäkringsanstalten eller försäkringsrådet, om arbetsförmågan kvarstår efter samordningstidens utgång, bedömer arbetsförmågan icke vara orsakad av yrkesskada, bör i princip föreligga skyldighet att återbetala ett belopp motsvarande det A- eller B-avdrag som borde ha gjorts under samordningstiden. Är det fråga om sådan i tjänsten ådragen sjukdom, som enligt vad tidigare nämnts skall jämföras med uppenbart olycksfall under tjänsteutövning men som icke är att hänföra till yrkesskada enligt YL, skall enligt förslaget samma förmåner utgå efter samordningstidens utgång som under samordningstiden. Detsamma gäller beträffande tjänstledighet föranledd av våld eller misshandel, för vilken tjänstemannen blivit utsatt på grund av tjänsten men som bedömes icke ha inträffat under sådana förhållanden att yrkesskada enligt YL anses föreligga.

Sammanfattningsvis innebär departementsförslaget, jämfört med nuvarande förhållanden, att läget blir något oförmånligare för tjänstemän i avdragsgrupp 3, nämligen så tillvida att lön med A-avdrag i stället för oavkortad lön kommer att utgå under en del av samordningstiden vid sådan kortare tjänstledighet på grund av yrkesskada, då arbetsförmågan icke kvarstår efter samordningstidens utgång och kroppsskadan antingen icke ådragits under tjänsteutövning, dvs. främst färdolycksfall, eller av vederbörande centrala myndighet icke bedömes vara orsakad av ett uppenbart olycksfall, t. ex. vissa ryggsador. För tjänstemän i avdragsgrupp 2 medför förslaget emellertid en förbättring därigenom, att de i förevarande hänseende jämföras med tjänstemän tillhörande avdragsgrupp 3 och således i vissa fall erhåller oavkortad lön i stället för som nu lön med B-avdrag.

Att prövningen om kroppsskada är orsakad av ett uppenbart olycksfall ansetts böra i vissa fall läggas i vederbörande centrala myndighets hand, sammanhänger med att det i fortsättningen icke kommer att finnas något centralt organ för fastställande redan under samordningstiden av huruvida yrkesskada föreligger eller ej. Det hade givetvis varit önskvärt att enhetliga regler i samband härmed kunnat införas om hur talan skall föras mot beslut, som här avses. Meddelas icke särskilda bestämmelser, kommer i olika fall olika myndigheter att ha att upptaga besvär över dessa beslut. Med hänsyn till att detta spörsmål har betydelse även i andra sammanhang är jag emellertid icke för närvarande beredd att föreslå särskilda regler i förevarande ämne.

Det *yrkesskadeavdrag*, som enligt departementsförslaget efter samordningstidens utgång skall göras vid tjänstledighet på grund av yrkesskada som avses i YL, sammanhänger, såsom förut nämnts, med den skattefrihet, som åtnjutes för viss ersättning vid yrkesskada. Då de enligt förslaget till tjänstemän i avdragsgrupperna 2 och 3 utgående löneförmånerna vid tjänstledighet på grund av yrkesskada så gott som undantagslöst är bättre än de förmåner, som utgår enligt YL, blir tjänstemän tillhörande dessa avdragsgrupper på grund av bestämmelserna i 25 § YL icke berättigade att uppbära enligt YL utgående sjukpenning. Av den lön, som på grund av avlönings-

bestämmelserna tillkommer dem vid tjänstledighet för yrkesskada, är emellertid i vad avser tiden efter samordningstidens utgång så stor del skattefri, som motsvarar den sjukpenning som skulle ha utgått, om sjukpenningen utbetalats från yrkesskadeförsäkringen direkt till tjänstemannen. För att eliminera den överkompensation, som härigenom skulle uppkomma, har yrkesskadeavdraget införts. Detta avdrag motsvarar i princip värdet av ifrågavarande skattefrihet. Vid bestämmandet av längden av den sjukdomsperiod, som skall läggas till grund för beräkandet av skattefrihetens värde, har valts samma tid, som då det gällde att beräkna det reella värdet av reducerad sjukpenning enligt SFL. Tillvägagångssättet och de schablonmässiga antagandena har även i övrigt varit i huvudsak desamma som vid beräkandet av sjukpenningavdraget. Med utgångspunkt från den oavkortade lönen har sålunda framräknats det belopp, varmed denna måste minskas för att värdet av skattefriheten skall elimineras. Till det sålunda erhållna beloppet har lagts summan av de sjukpenningar, som tjänstemännen under samordningstiden uppburit från sjukkassan. Det sammanlagda beloppet utvisar det totala avdragsbelopp, som tjänstemannen skall vidkännas under hela sjukledigheten för att han icke skall komma i åtnjutande av bättre förmåner än om han i stället fullgjort sin tjänst. Av detta belopp har under den tid, då sjukpenning utgått från sjukkassan, i form av sjukpenningavdrag uttagits viss del. Resterande belopp har fördelats med lika belopp på de utanför samordningstiden liggande dagarna av den antagna sjukdomsperioden.

I detta sammanhang torde jag få erinra om att tjänstemän tillhörande avdragsgrupp 1 icke är berättigade till lön vid tjänstledighet på grund av yrkesskada och därför äger att efter samordningstidens utgång utfå av riks-försäkringsanstalten fastställd sjukpenning.

Löneförmåner vid havandeskap m. m.

Även avlöningsreglementenas bestämmelser om löneförmåner vid tjänstledighet för havandeskap eller barnsbörd påverkas av de reformer, som avses skola genomföras vid nästa årsskifte. Enligt lagen den 21 maj 1954 (nr 266) om moderskapshjälp må Kungl. Maj:t från rätten till moderskapspenning undantaga arbetstagare, som på grund av lag eller författning, utfärdad av Kungl. Maj:t, äger uppbära lön vid havandeskap eller barnsbörd. Samma skäl som i fråga om sjukförsäkringen talar emellertid för att något generellt undantagande av statstjänstemännen från rätten till moderskapspenning icke göres. För att en överkompensation icke härigenom skall uppstå är det därför även på detta område nödvändigt att samordna de olika förmånerna. En sådan samordning kompliceras emellertid icke blott därav att de förmåner, som utgår enligt moderskapshjälplagen, är skattefria utan också därav att tjänsteman icke är skyldig att underkasta sig ändringar i nu gällande bestämmelser rörande löneförmåner vid tjänstledighet för havandeskap eller barnsbörd.

Det förslag till lösning av denna samordningsfråga, som upptagits i det av statstjänstemännens huvudorganisationer godkända departementsförslaget, överensstämmer i allt väsentligt med det av 1953 års sjuklönesakkunniga avgivna förslaget. Det innebär sålunda, att nuvarande bestämmelser i ämnet bibehålles med ett tillägg av innehåll att från och med första till och med nittionde dagen av ledigheten avdrag skall göras för moderskapspenningens reella värde (*havandeskapsavdrag*). Detta avdrag är konstruerat så, att det i princip motsvarar värdet av dels den del av den i moderskapspenningen ingående grundpenningen, 135 kronor, som utgör ersättning för minskad arbetsförmåga, och dels den till moderskapspenningen hörande tilläggspenningen. Däremot har vid avdragets beräkning hänsyn icke tagits till den del av grundpenningen, 135 kronor eller vid flerbörd 270 kronor, som schematiskt beräknats utgöra täckning för anskaffningskostnader m. m. i sammanhang med barnsbörd och ej heller till eventuellt utgående barntillägg. Värdet av skattefriheten för de enligt moderskapshjälpslagen utgående förmånerna har beaktats. Härvid har följande allmänna antaganden gjorts.

Den kvinnliga tjänstemannen förutsättes vara gift och mannens inkomst har oberoende av den kvinnliga tjänstemannens lönegradsplacering antagits uppgå till 10 000 kronor. Försäkringsavdragen har upptagits till 200 kronor för vardera maken. Förvärvsavdragen har antagits utgöra för mannen 100 kronor och för kvinnan 300 kronor jämte 10 procent av inkomsten. Beträffande övriga avdrag samt ortsgrupp och kommunal utdebitering m. m. har gjorts samma antaganden som vid beräkningen av sjukpenningavdraget. I övrigt förutsättes, att kvinnan tillhör avdragsgrupp 3 och uppbär tilläggspenning i 90 dagar.

Såsom utgångspunkt för beräkningarna har i enlighet med det förut anförda gällt, att en kvinnlig tjänsteman vid tjänstledighet under 120 dagar för havandeskap eller barnsbörd efter samordningens genomförande skall äga bibehålla så stor del av den nu vid havandeskapsledighet utgående lönen, att makarnas gemensamma behållna inkomst tillsammans med det belopp kvinnan äger uppbära i form av moderskapspenning skall med 135 kronor överstiga makarnas sammanlagda behållna inkomst vid tillämpning av nuvarande bestämmelser. För att denna lönenivå skall uppnås bör den nu utgående lönen minskas med dels det belopp, som kvinnan utöver de 135 kronorna äger uppbära i moderskapspenning, och dels ett belopp, motsvarande värdet av skattefriheten därav. För tjänstemän med årsinkomster överstigande 12 000 kronor har havandeskapsavdraget ansetts böra maximeras till att motsvara sjukpenningavdraget för dag då hel sjukpenning utgår.

Såsom förut nämnts är tjänstemännen icke skyldiga underkasta sig ändringar i gällande bestämmelser om löneförmåner vid tjänstledighet för havandeskap eller barnsbörd. För att undvika den dubbla lönekomensation, som skulle uppkomma, om tjänsteman vid dylik ledighet skulle bli berättigad uppbära såväl lön med A- resp. B-avdrag som hel moderskapspenning,

har i departementsförslaget i överensstämmelse med sjuklönesakkunnigas förslag förutsatts att sådan tjänsteman, som icke vill underkasta sig ändring i de nuvarande bestämmelserna, skall personligen undantagas från rätten till moderskapspenning. Med hänsyn till de fördelar, som en övergång till de föreslagna nya bestämmelserna innebär för tjänstemännen, torde endast undantagsvis ifrågakomma, att någon önskar kvarstå på de gamla bestämmelserna.

Löneförmåner vid annan ledighet

Genom de bestämmelser, som jag i det föregående redogjort för, har sörts för att tjänsteman vid tjänstledighet för sjukdom, yrkesskada eller havandeskap i princip icke kommer att åtnjuta dubbla förmåner. Givet är emellertid, att de kontanta förmåner, som utgår på grund av sjukförsäkringen, yrkesskadeförsäkringen och lagstiftningen om moderskapshjälp, kan tillkomma även tjänsteman, som icke åtnjuter tjänstledighet av någon av angivna orsaker. Så kan vara förhållandet under semester eller ferier och vid tjänstledighet av annan orsak än nyss nämnts. I åtskilliga fall av tjänstledighet av sist angivet slag kan vissa löneförmåner få bibehållas. Det kan icke anses rimligt att tjänsteman under dylik tjänstledighet skulle kunna uppbära de skattefria förmåner, som följer av sjuk- och yrkesskadeförsäkringarna samt moderskapshjälpslagen, utan att behöva vidkännas sådana speciella löneavdrag, som avsetts skola göras vid tjänstledighet för sjukdom, yrkesskada eller havandeskap. Ej heller bör vid semester eller ferier full lön och försäkringsförmånerna utgå samtidigt. På grund härav har i departementsförslaget förordats, att tjänsteman, som tillhör avdragsgrupp 2 eller 3, skall under semester eller ferier eller sådan tjänstledighet av annan orsak än sjukdom, yrkesskada eller havandeskap, varunder lönen helt eller delvis bibehålls, vidkännas sjukpenningavdrag, då sjukpenning utgår från sjukkassa, yrkesskadeavdrag, då rätt till sjukpenning enligt YL föreligger, och havandeskapsavdrag, då tilläggspenning utgår enligt lagen om moderskapshjälp. Beträffande sistnämnda avdrag har dock den begränsningen gjorts, att sådant avdrag enligt denna föreskrift och de bestämmelser, som jag tidigare redogjort för, icke skall göras för mer än sammanlagt 90 dagar.

Sjukvårdsförmåner

Vad sjukvårdsförmånerna beträffar har vid ärendets beredning inom civildepartementet övervägts, om icke de nuvarande förmånerna skulle kunna avlösas mot ekonomisk gottgörelse. Väsentliga administrativa fördelar skulle ha vunnits härigenom. Avsevärda svårigheter möter emellertid att generellt fastställa vad som skall anses utgöra skälig kompensation för en förmån av ifrågavarande slag, särskilt som behovet av denna förmån — vilket klart framgår av den av sjukvårdsutredningen företagna undersökningen rörande statens sjukvårdskostnader — uppvisar mycket starka variationer

olika grupper emellan. Tanken på en avlösning av alla sjukvårdsförmåner kunde därför icke fullföljas. Också statstjänstemännens huvudorganisationer ställde sig vid förhandlingarna slutligen avvisande mot denna tanke.

Även på förevarande område har därför samordningslinjen kommit i förgrunden. Det av sjukvårdsutredningen framlagda förslaget bygger också i huvudsak på en samordning mellan nuvarande sjukvårdsförmåner och sjukvårdsförsäkringens förmåner. En av huvudgrunderna i utredningens förslag är att verksläkarinstitutionen skall bibehållas och ha ungefär samma funktioner som nu. Under förhandlingarna uppkom emellertid fråga om verksläkarinstitutionens avskaffande. Sålunda yrkade Statstjänarkartellen, Statstjänstemännens riksförbund och Tjänstemännens centralorganisation, att en utredning omedelbart skulle verkställas rörande förutsättningarna för verksläkarinstitutionens avskaffande. Organisationerna förbehöll sig därvid rätt till förhandlingar rörande resultatet av en sådan utredning. Från Sveriges akademikers centralorganisations sida yrkades å andra sidan, att verksläkarinstitutionen skulle avskaffas redan från och med sjukförsäkringsreformens genomförande. På grund av dessa yrkanden diskuterades vid förhandlingarna förutom sjukvårdsutredningens förslag till samordning också två andra uppslag. Det ena innebar, att alla tjänstemän skulle i sjukvårdshänseende stå viss självrisk i likhet med vad som för närvarande gäller i fråga om bl. a. vissa kommunala lärare. Självriskbeloppet skulle därvid utgöra exempelvis 25 kronor för år. Samtliga tjänstemän skulle utöver lönen erhålla ett belopp av denna storleksordning men själva ha att svara för alla sjukvårdskostnader, som utöver ersättningen från sjukkassan uppgick till detta belopp för år. Överskjutande kostnader skulle ersättas enligt i huvudsak nuvarande bestämmelser under förutsättning att, liksom nu gäller för de kommunala lärarna, tjänsteläkare anlitas. Likaså diskuterades en linje, som i sak innebar, att tjänstemannen skulle utöver den ersättning, han uppbär från sjukkassan, erhålla en sådan ersättning av statsmedel, att det sammanlagda beloppet skulle uppgå till högst 100 procent av det i sjukkassetaxan för motsvarande fall upptagna beloppet. Ett visst intresse för dessa uppslag förefanns otvivelaktigt hos tjänstemannaorganisationerna. Även om jag icke är främmande för tanken att verksläkarinstitutionen avskaffas, har jag ansett mig icke för närvarande kunna taga ställning till dessa uppslag med hänsyn till att det utan närmare utredning icke är möjligt att överblicka konsekvenserna därav, särskilt i organisatoriskt hänseende. I detta läge förklarade sig Sveriges akademikers centralorganisation, till vilken läkarna är anslutna, vilja medverka till att verksläkarinstitutionen bibehålles under år 1955. Organisationen förutsatte därvid, att den ifrågasatta utredningen rörande verksläkarinstitutionens avskaffande kunde slutföras i så god tid att möjlighet skulle finnas att upptaga förevarande spörsmål till bedömning under år 1955.

På grundval av vad sålunda förekommit har i det den 14 juli 1954 framlagda departementsförslaget förordats, att i avvaktan på en närmare utred-

ning rörande verksläkarinstitutionens avskaffande tjänsteman skall erhålla sjukvårdsförmåner i huvudsaklig överensstämmelse med sjukvårdsutredningens förslag till samordning. Detta innebär, att tills vidare nuvarande förmåner i allt väsentligt bibehålles med de modifikationer, som följer av att tjänstemännen från sjukkassa erhåller ersättning enligt SFL för vissa sjukvårdskostnader. Rörande innebörden härav torde jag få hänvisa till den föregående redogörelsen för utredningens betänkande. Vissa avvikelser från utredningens förslag har dock, delvis på grund av vad som förekommit vid remissbehandlingen, ansetts böra göras. Dessa avvikelser är följande.

Den nuvarande möjligheten att i vissa fall anlita annan läkare än verksläkare (43 § 1 mom. andra stycket Saar) bibehålles. I dylika fall skall tjänstemannen dock, om han vill erhålla annan ersättning än den som kan utgå från sjukkassan, vara skyldig att i första hand hänvända sig till annan av staten eller av kommun anställd läkare.

Likaså bibehålles den nuvarande möjligheten att erhålla full ersättning för specialistvård för det fall att denna vård meddelas på poliklinik vid allmänt sjukhus.

I avvaktan på en närmare anslutning av sjukpensioneringsbestämmelserna till sjukförsäkringsreformen har möjligheten till ersättning för sjukhusvård för tid efter det att ersättning för sådan vård ej längre utgår enligt SFL ansetts icke böra uteslutas. För de jämförelsevis fåtaliga fall, varom här kan bli fråga, har en författningsmässig reglering icke ansetts behöfelig utan i departementsförslaget har upptagits, att på Kungl. Maj:ts prövning skall bero i vad mån ersättning för sjukhusvård tills vidare må utgå för tid efter utförsäkring. Jag förutsätter, att i allmänhet samma förmåner som för närvarande skall utgå i dylika fall.

Enligt de i sjukvårdskapitlet i Saar meddelade bestämmelserna för försvaret åtnjuter vissa beställningshavare sjukvårdsförmåner även för tid efter anställningens upphörande. Dessa förmåner är i vissa fall större än de under vederbörandes anställningstid utgående förmånerna. Det har ansetts att detta nu bör rättas till.

Sjukvårdsutredningens förslag innebar, att de anställningshavare, som för närvarande står självrisk av 100 kronor för år i fråga om sjukvårdsförmåner, nu skulle inordnas under de för statstjänstemän i allmänhet gällande bestämmelserna och således i fortsättningen ha att hänvända sig till verksläkare. Vid remissbehandlingen har invändningar gjorts mot detta förslag med hänsyn till de administrativa olägenheter, som ansetts förknippade därmed. Från länsstyrelsehåll har också betonats, att en dylik ändring av ifrågavarande personalgruppers sjukvårdsförmåner skulle nödvändiggöra en personalförstärkning hos länsstyrelserna. Med hänsyn till vad sålunda förekommit och i det ovissa läge, vari verksläkarfrågan befinner sig, har dessa personalgruppers självrisksystem ansetts böra bibehållas tills vidare. Självriskbeloppet har dock befunnits böra nedsättas till 25 kronor per år utöver vad som sjukkassan kan komma att erlægga till vederbörande. Det har i departementsförslaget förutsatts, att vad sålunda förordats skall gälla en-

dast i avvaktan på införandet av enhetliga sjukvårdsförmåner enligt enklare regler än de för närvarande gällande.

Såsom av den föregående redogörelsen för gällande bestämmelser framgår, innehåller polislönereglementet icke några föreskrifter om sjukvårdsförmåner. I stället stadgas i övergångsbestämmelserna till reglementet, att de i Saar meddelade reglerna om sjukvård skall tills vidare äga tillämpning i fråga om statligt anställd polisman och att i fråga om kommunalt anställd polisman, som omedelbart före den 1 juli 1954 var berättigad till sjukvårdsförmån, de kommunala bestämmelserna skall äga fortsatt tillämpning tills vidare. Avsikten var vid övergångsbestämmelsernas utfärdande att slutlig ställning till detta spörsmål skulle tagas vid lösandet av statstjänstemännens sjukvårdsfråga. Med hänsyn till vad nyss anförts rörande de kommunalt anställda lärarna m. fl. har emellertid detta ställningstagande måst uppskjutas i avvaktan på en närmare utredning rörande verksläkarinstitutionen och införandet av enhetliga sjukvårdsbestämmelser. Ett bibehållande av de nuvarande övergångsbestämmelserna har å andra sidan ansetts icke böra ifrågakomma, enär så gott som hela den kommunalt anställda polispersonalen i så fall skulle från nästa årsskifte icke erhålla andra sjukvårdsförmåner än de enligt SFL utgående. I departementsförslaget har därför förordats, att befattningshavare underkastad polislönereglementet tills vidare skall erhålla motsvarande sjukvårdsförmåner som de personalgrupper, vilka för närvarande har att stå viss självrisk i detta hänseende. Särskilda övergångsbestämmelser kan härvid bli erforderliga.

Sjukvårdsutredningens förslag innebar, att förmånen av fria läkemedel skulle upphöra i och med ikraftträdandet av den beslutade läkemedelsreformen. Detta spörsmål har emellertid upptagits till ytterligare överväganden inom civildepartementet, och olika utvägar för lösandet av frågan om samordning mellan avlöningsreglementets bestämmelser om fria läkemedel och den allmänna läkemedelsreformen har därvid undersökts. Den väsentligaste svårigheten vid en dylik samordning ligger däri, att apoteken, om de skall från sjukhusen kunna erhålla gottgörelse för att läkemedel utlämnats kostnadsfritt eller till nedsatt pris, måste behålla recepten. I avvaktan på slutförandet av en inom riksförsäkringsanstalten pågående undersökning om förfarandet, då en ordination är avsedd att expedieras mer än en gång, synes dock i stort sett följande tillvägagångssätt kunna godtagas. Tjänsteman, som önskar åtnjuta förmånen av fria läkemedel, har att å en särskild kvittoblankett anteckna namnet å den läkare, som utfärdat receptet, och dagen därför samt att förskaffa sig verksläkarens attest å blanketten; därpå skall han, samtidigt med att receptet avlämnas å apoteket och kostnaden för medicinen erlägges, förete kvittoblanketten och därpå få påteckning av apoteket om kostnaden, varefter han mot avlämnande av det sålunda ifyllda kvittot hos vederbörande myndighet utfår vad han erlagt. Har receptet utfärdats av verksläkaren, torde förfarandet icke vålla större olägenheter. I annat fall är förfarandet däremot ur administrativ synpunkt mindre tillfredsställande. Vid förhandlingarna framlades ett på

angivna tillvägagångssätt grundat förslag, vilket godkändes av tjänstemannaorganisationerna.

Den sålunda träffade uppgörelsen innebär, att statstjänstemännen bibehåller i princip oförändrade sjukvårdsförmåner. I vissa hänseenden inträder dock något försämrade förmåner. Detta är i huvudsak fallet i fråga om specialistvård vid yrkesskada, i vad avser samordningstiden, och i fråga om tandläkarvård. I sistnämnda hänseende innebär departementsförslaget i likhet med utredningens förslag, att förmånen mera avpassas efter vad som varit avsett vid de nuvarande bestämmelsernas tillkomst och att man nu frångår den praxis, som utbildat sig oberoende av vad som uttalats i förarbetena till bestämmelserna. Med hänsyn till konsekvenserna av denna praxis hade ett närmande till vad som från början avsetts varit nödvändigt, vare sig sjukförsäkringsreformen nu genomförts eller icke. Förslaget innebär å andra sidan, att avlöningsbestämmelserna och sjukförsäkringen tillsammans i vissa hänseenden åstadkommer ett för tjänstemännen gynnsammare resultat än för närvarande. Detta är förhållandet dels i fråga om vård å sjukhus och dels i fråga om sjukvård till de betydande grupper anställningshavare, som i sjukvårdshänseende nu har att stå viss självrisk.

Ändringskyldighet

Såsom i det föregående angivits är tjänstemännen för närvarande skyldiga att underkasta sig ändringar i gällande bestämmelser rörande sjukvård och, i den mån ändrade bestämmelser påkallas av genomförandet av allmän sjukförsäkring, även rörande tjänstledighet för sjukdom m. m. Av vad jag tidigare anfört framgår, att det förslag till reglering av sjukvårdsförmåner, som upptagits i departementsförslaget, icke är definitivt utan kan behöva ändras därest verksläkarinstitutionen skulle komma att avskaffas. Skyldighet att underkasta sig ändringar i sjukvårdsbestämmelserna bör därför även i fortsättningen åligga tjänstemännen. Detsamma bör gälla de förmåner, som enligt förslaget skall utgå vid sjukdom m. m. Beräkandet av de olika avdragen bygger ju på antaganden, som snabbt kan komma att ändras. I enlighet härmed har departementsförslaget utformats.

Kompensation för sjukförsäkringsavgifterna

Den av mig inledningsvis berörda målsättningen för de verkställda utredningarna och förhandlingarna, nämligen att söka åstadkomma ett system, som medger att de nuvarande sjuklöne- och sjukvårdsförmånernas reella värde skall i princip bibehållas oförändrat, skulle icke uppnås, om tjänstemännen enligt tidigare angivna bestämmelser skulle bibehållas vid sina förmåner men få vidkännas kostnader för avgifterna till sjukförsäkringen. Den föreslagna samordningen bygger också på att tjänstemännen skall erhålla kompensation för dessa avgifter. En sådan kompensation har upptagits i

det den 10 september framlagda och sedermera av tjänstemännens huvudorganisationer godkända departementsförslaget.

Kompensationen föreslås skola utgöra för avgifterna till sjukvårdsförsäkringen 30 kronor för år i samtliga löneklasser och ortsgrupper och för avgifterna till sjukpenningförsäkringen till tjänstemän å löneplan 1 de belopp, som anges i den vid statsrådsprotokollet i detta ärende såsom bilaga D fogade tabellen, och till tjänstemän å andra löneplaner däremot svarande belopp. De ifrågavarande beloppen överensstämmer med de avgiftsbelopp, som riksförsäkringsanstalten fastställt för beräkning av preliminär skatt för år 1955. Det har förutsatts, att beloppen skall kunna upptagas till omprövning dels om det framdeles skulle visa sig att de verkliga sjukförsäkringsavgifterna avsevärt skiljer sig från vad som nu beräknats och dels om det av 1950 års skattelagssakkunniga i deras betänkande den 24 juli 1954 (SOU 1954: 18) framlagda förslaget om höjda avdrag för försäkringspremier icke skulle genomföras vid 1955 års riksdag.

Enligt förslaget skall ifrågavarande kompensation utgå endast till tjänstemän tillhörande avdragsgrupperna 2 och 3. Tjänstemän i avdragsgrupp 1 är ju icke för närvarande berättigade till lön under tjänstledighet för sjukdom och endast i begränsad omfattning berättigade till fri sjukvård. Kompensationen skall i princip avstås vid tjänstledighet med C-avdrag. Den närmare utformningen av denna bestämmelse bör bli beroende av hur betalningen av kompensationen skall äga rum. Då kompensationsbeloppen icke avses skola inarbetas i månadslönerna, kan det tänkas bli ur administrativ synpunkt enklare att utbetalningen sker kvartals- eller halvårsvis.»

Beträffande det i propositionen framlagda *förslaget till statens grundlöneförordning* anför departementschefen (s. 127 och 128):

»Departementsförslaget av den 14 juli 1954 innehåller slutligen en bestämmelse om omarbetning av gällande löneplaner. Detta förslag saknar direkt samband med omläggningen av sjuklöne- och sjukvårdsförmånerna men har av olika skäl ansetts böra upptagas i förevarande sammanhang.

De nu gällande löneplanerna, som återfinnes i den vid 1947 års riksdag antagna statens löneplansförordning, innehåller särskilda grundlönetabeller. I 4 § förordningen stadgas därjämte, att de i tabellerna intagna grundlönebeloppen skall höjas eller sänkas i visst förhållande till pristal, fastställda på grundval av beräkningar över de allmänna levnadskostnaderna. Nämnda paragraf, enligt vilken lönerna icke skulle kunna höjas med mer än 18 procent, har aldrig trätt i kraft. I stället har för tiden intill utgången av år 1951 gällt särskilda av Kungl. Maj:t och riksdagen för ett år i sänder fastställda procenttal för höjning av grundlönerna. Därefter har å 1951 års löner utgått särskilda till beloppet bestämda tillägg i de olika löneklasserna och ortsgrupperna. Dessa tillägg medför, att de utgående lönerna från och med år 1952 överstiger grundlönerna med över 50 procent. I anledning av denna betydande skillnad mellan grundlöner och utgående löner har vid de förhandlingar, som under de senaste åren förekommit före fastställandet av

lönebeloppen, av statstjänstemännens huvudorganisationer yrkats, att åtminstone en del av lönetilläggen skulle inarbetas i grundlönerna. Det yrkande i detta hänseende, som framfördes vid de den 18 december 1953 avslutade överläggningarna om 1954 års löner, ansåg jag mig icke kunna biträda med hänsyn till att redan då kunde förutses, att vid de kommande förhandlingarna om sjuklöne- och sjukvårdsförmånerna fråga kunde uppstå om kompensation för avgifterna till sjukförsäkringen eller för förlust av vissa förmåner eller för bådadera, vilket eventuellt skulle föranleda omarbetning av de till ledning för myndigheterna utfärdade hjälptabellerna.

Kompensationsfrågan har, såsom av den tidigare redogörelsen framgår, upptagits i departementsförslaget. Jag har därför ansett mig icke vidare böra motsätta mig att en viss del av lönetilläggen inarbetas i grundlönerna. Enligt min mening bör emellertid för närvarande icke större del inarbetas i grundlönerna än att dessa uppnår 1951 års lönenivå. Detta innebär, att grundlönetabellerna kommer att i princip överensstämma med de hjälptabeller, som tillämpades under senare halvåret 1951. Departementsförslaget har utformats i enlighet härmed.

Om endast så stor del av lönetilläggen inarbetas i grundlönerna, som här förordats, synes tillräcklig anledning icke finnas att bestämmelser bibehållas om möjlighet att sänka grundlönerna. I de nya bestämmelserna om de statliga grundlönerna torde ej heller behöva intagas regler om höjning av grundlönerna, utan i likhet med vad under de senare åren varit fallet bör för varje särskilt år genom beslut av Kungl. Maj:t och riksdagen, efter det statstjänstemännens huvudorganisationer beretts tillfälle till överläggningar i ämnet, fastställas med vilket belopp de aktuella lönerna bör utgå. Grundlönetabellerna får härigenom betydelse huvudsakligen endast såsom en garanti beträffande den lägsta lönenivå, som kan ifrågakomma för statstjänstemännen.

Å de nya grundlönerna bör såsom i departementsförslaget förordats tills vidare utgå tillägg med belopp, som motsvarar de belopp, som från och med år 1952 utgått såsom särskilda tillägg å 1951 års löner. Detta innebär samma utgående löner som nu. Ställning har därmed icke tagits till den lönenivå, som bör vara gällande under år 1955. I detta sammanhang torde jag få nämna, att Sveriges akademikers centralorganisation förbehållit sig att vid överläggningar om 1955 års löner få upptaga fråga om kompensation till statstjänstemännen för den minskning av nu utgående direkta löneförmåner, som departementsförslaget av den 14 juli 1954 enligt denna organisations uppfattning skulle innebära. Övriga huvudorganisationer har förklarat sig sakna anledning att i förevarande sammanhang till diskussion upptaga frågan om vilka löner som enligt dessa organisationers mening bör gälla under år 1955.

Departementsförslaget innehåller, att den överenskomna kompensationen för avgifterna till sjukförsäkringen icke skall inarbetas i grundlönerna. Enligt min mening bör den ej heller intagas i hjälplönetabellerna för uträkning av utgående löner.»

Departementschefen har härefter lämnat en *specialmotivering* till de vid propositionen fogade författningsförslagen (s. 129—136), till vilken utskottet tillåter sig hänvisa.

Slutligen anför departementschefen beträffande *anslagsfrågor m. m.* (s. 136—138) följande.

»Den allmänna sjukförsäkringsreformen och vad därmed sammanhänger samt de av statstjänstemännens huvudorganisationer godkända departementsförslagen påverkar i princip såväl avlöningsanslagen som omkostnadsanslagen å riksstaten. Sålunda beröres avlöningsanslagen av ändringen av grundlönerna och av de kompensationsbelopp, som förutsatts skola utgå för avgifterna till sjukförsäkringen. Belastningen på sistnämnda anslag påverkas vidare av att i vissa fall av tjänstledighet särskilda löneavdrag (sjukpenning-, yrkesskade- och havandeskapsavdrag) kommer att göras. På samma sätt röner anslagsposten till sjukvård under omkostnadsanslagen inverkan av att vissa av de sjukvårdskostnader, som hittills bestritts från denna anslagspost, i fortsättningen betalas av sjukkassan.

Enligt gjorda beräkningar kommer den totala kostnaden för kompensationsbeloppen till tjänstemännen att uppgå till ca 34 miljoner kronor per år, varav 13 miljoner kronor hänför sig till de affärsdrivande verken. Jag har härvid förutsatt, att kompensationsbeloppen skall i statsbidragshänseende betraktas såsom en direkt avlöningskostnad. Innan närmare erfarenheter vunnits rörande storleken av den besparing å avlöningsanslagen, som erhålles till följd av sjukpenning-, yrkesskade- och havandeskapsavdragen, är det icke möjligt att nedräkna dessa anslag. Såvitt kunnat beräknas på grundval av det bristfälliga statistiska material, som förefinnes rörande statstjänstemännens löneförmåner vid tjänstledighet, torde emellertid kostnaden för kompensationsbeloppen icke komma att i väsentligare omfattning avvika från beloppet av nämnda besparing å avlöningsanslagen. Detta förhållande tillåter, utan att budgetens totala omslutning för den skall förtryckes, att vid beräkningen av de olika avlöningsanslagen för budgetåret 1955/56 såsom ett provisorium bortses från såväl kostnaden för kompensationsbeloppen som från väntad utgiftsminskning till följd av nyssnämnda avdrag. På grund härav bör kompensationsbeloppen få bestridas från vederbörande avlöningsanslagsposter på samma sätt som lönerna i övrigt. Besparing, som uppstår under maximerad anslagspost på grund av verkställda sjukpenning-, yrkesskade- eller havandeskapsavdrag, bör icke av myndigheterna få utnyttjas till större del än som motsvaras av på anslagsposten belöpande del av kompensationsbeloppen. I konsekvens härmed bör myndigheterna medges att, i fall då summan av kompensationsbeloppen överstiger summan av ifrågavarande avdrag, överskrida maximerad anslagspost med belopp, som motsvarar på anslagsposten belöpande del av skillnaden mellan dessa summor. Riksdagens bemyndigande för Kungl. Maj:t att generellt medge sådant överskridande torde böra utverkas.

Ändringen av grundlönebeloppen förutsätter, att anslagsposterna under avlöningsanslagen omräknas med utgångspunkt från de nya grundlönerna. Anslagsposten till rörligt tillägg skall därvid i princip beräknas med ledning av skillnadsbeloppen mellan nu utgående löner och de nya grundlönerna. I flertalet fall synes dock för nästa budgetår kunna tillämpas det tillvägagångssättet, att ordinarie- och icke-ordinarieposterna uppräknas med 32,5 procent samt posten till rörligt tillägg minskas med motsvarande belopp. I fråga om innevarande budgetår synes det av budgettekniska skäl vara lämpligast att, om riksdagen icke har någon erinran häremot, de nuvarande bokföringsföreskrifterna om i vilken utsträckning utbetalda löner skall bestridas från de olika anslagsposterna tills vidare bibehållas även efter den 1 januari 1955 trots ändringen av grundlönerna.

Såsom av departementsförslaget framgår förutsättes, att frågan om verksläkarinstitutionen göres till föremål för särskild utredning. Med hänsyn till det ovissa läge, vari verksläkarfrågan härigenom befinner sig, och även med hänsyn till svårigheterna att beräkna myndigheternas sjukvårdskostnader för tiden efter årsskiftet torde någon nedräkning av sjukvårdsposten under omkostnadsanslagen tills vidare icke böra företagas. Å andra sidan saknas givetvis anledning att öka medelsanvisningen för ifrågavarande ändamål.

Enligt SFL skall sjukförsäkringen delvis finansieras genom bidrag från arbetsgivarna. Sådant bidrag skall också erläggas för de statsanställda. Enligt uttalande i prop. 1954: 167, som lämnats utan erinran av riksdagen, bör i huvudsak affärsverken, riksbanken och riksgäldskontoret betala på dem ankommande arbetsgivarbidrag, medan sådant bidrag för statens verk och inrättningar i övrigt skall bestridas från ett för samtliga huvudtitlar gemensamt anslag. Detta anslag bör lämpligen uppföras under tolfte huvudtiteln. Anslag för ändamålet erfordras dock först för budgetåret 1955/56.

Den allmänna sjukförsäkringsreformen och de justeringar av sjuklönerna m. m., som denna ger upphov till, kan i vissa fall komma att påverka de ekonomiska förutsättningarna för verksamhet, som bedrivs med statsbidrag. Arbetsgivarbidragen till sjukförsäkringen och de föreslagna kompensationsbeloppen för sjukförsäkringsavgifterna kommer sålunda att för vederbörande huvudmän medföra en kostnadsökning, som i varierande omfattning kan komma att bli kompenserad genom sjukpenning-, yrkesskade- och havandeskapsavdrag. De problem, som är förknippade härmed, är för närvarande föremål för övervägande inom de departement, som beröres därav, och torde få upptagas till behandling i samband med framläggandet av riksstatsförslaget för nästa budgetår.»

Departementschefens hemställan föregås av följande särskilda uttalande:

»Det förut omförmälda förslaget till statens grundlöneförordning torde böra underställas riksdagen för antagande och de upprättade förslagen till ändringar i pensionsreglementena föreläggas riksdagen för godkännande.

Bemyndigande bör utverkas för Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med vad jag tidigare förordat vidtagna erforderliga ändringar i nuvarande avlöningsreglementen och återstående pensionsreglementen samt de summariska arbetarpensionsbestämmelserna och gällande omregleringsbestämmelser. Det bör också få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtagna motsvarande ändringar i de övriga författningar, som innehåller bestämmelser om sjuklöne- eller sjukvårdsförmåner, t. ex. kungörelsen den 22 juni 1951 (nr 586) angående statsbidrag till centrala verkstadsskolor. Riksdagens medgivande torde böra inhämtas att utge kompenstation för avgifterna till sjukförsäkringen i enlighet med vad i det föregående förordats, och att medge de överskridanden av maximerade anslagsposter, som med hänsyn härtill kan finnas påkallade. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda de övergångsbestämmelser, som kan bli erforderliga i anledning av vad här föreslagits.»

Motionerna

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft följande i anledning av propositionen väckta motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Huss* och *Sunne* (I: 557) och den andra inom andra kammaren av herr *Nelander m. fl.* (II: 715), i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta att nu gällande bestämmelse angående statstjänstemännens rätt till tandläkarvård bibehålles, att försäkringsrådet skall vara besvärinstans i frågor rörande statstjänstemäns yrkesskador under samordningstiden, att förfaringssättet vid åtnjutande av förmånen av fria läkemedel skall förenklas samt att riksdagen i övrigt måtte beakta vad i motionerna anförts;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Lundqvist* (I: 558) och den andra inom andra kammaren av fröken *Wetterström* (II: 716), i vilka hemställts, A) att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 217 måtte besluta om sådan ändring i statens allmänna avlöningsreglemente den 30 juni 1948, att om vederbörande centrala myndighets beslut om att uppenbar yrkesskada föreligger befinnes vara felaktigt, detta icke bör föranleda återbetalningsskyldighet för den skadade för under samordningstiden uppbyren lön eller del därav, samt att vederbörande utskott måtte utarbeta härför erforderlig författningstext, eller B) att riksdagen, om yrkandet under A icke skulle vinna riksdagens bifall, måtte uttala att Kungl. Maj:t måtte särskilt vinnlägga sig om billighet vid sin prövning av ärenden om återbetalningsskyldighet;

dels en inom andra kammaren av herrar *Rubbestad* och *Jansson* i *Benestad* väckt motion (II: 717), vari hemställts att riksdagen måtte *dels* besluta att avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 217, *dels* besluta att statstjänstemän och med dem jämställda befattningshavare skola i sjukvårdshänseende vara inordnade under lagen om allmän sjukförsäkring jämte tillhörande lagar, *dels ock* besluta att, därest tjänstemännen kunna anses berät-

tigade till viss ersättning för de förmåner dessa nu anses äga utöver det som den allmänna sjukförsäkringen ger, detta bör ordnas genom att skillnadsbeloppet inarbetas i avlöningen;

dels ock en inom andra kammaren av herrar *Nihlfors* och *Henriksson* väckt motion (II: 718), vari hemställts att riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 217 måtte beakta vad i motionen anförts.

Beträffande motiveringen till ovannämnda motionsyrkanden får utskottet hänvisa till motionerna I: 557, I: 558, II: 717 och II: 718.

Utskottet

Den 1 januari 1955 träder lagen om allmän sjukförsäkring i kraft. Samtidigt härmed genomföres en omläggning av yrkesskadeförsäkringen och moderskapshjälpen, varjämte en allmän läkemedelsrabattering införes. Dessa reformer inverkar på sjuklöne- och sjukvårdsförmånerna för statstjänstemän m. fl. i lönehänseende jämställda befattningshavargrupper. Sedan vederbörliga utredningar i detta hänseende verkstälts och förhandlingar med tjänstemännens huvudorganisationer ägt rum, har — under förbehåll för Kungl. Maj:ts och riksdagens godkännande — överenskommelser i ämnet träffats mellan representanter för staten och organisationerna. Dessa överenskommelser har godkänts av Kungl. Maj:t, och genom förevarande proposition underställes de riksdagens prövning.

Såsom av departementschefens yttrande till statsrådsprotokollet framgår har utgångspunkten för såväl utredningarna som förhandlingarna varit den av statsmakterna vid flera tillfällen uttalade grundsatsen, att sjukförsäkringsreformen icke borde tagas till intäkt för en försämring av de förmåner som utgår enligt gällande avlöningsreglementen. Sedan tanken att statstjänstemännen skulle undantagas från sjukpenningförsäkringen måst avvisas, har en följd av nämnda grundsats blivit att en samordning mellan förmånerna enligt avlöningsreglementena och de enligt de beslutade reformerna utgående förmånerna kommit att utgöra huvudprincipen vid frågans behandling. Av departementschefens yttrande framgår emellertid att en annan metod, nämligen en avlösning av förmånerna mot ekonomisk gottgörelse, hade i administrativt hänseende varit att föredraga men att denna metod kunnat övervägas endast i fråga om begränsade delar av förmånskomplexet.

Utskottet — vars vederbörande avdelning erhållit närmare redogörelser för innebörden av det föreliggande förslaget i olika hänseenden samt för gången av de i ärendet förda förhandlingarna — vill inledningsvis framhålla att den i och för sig nära till hands liggande ståndpunkten att de nuvarande förmånernas reella värde borde bibehållas oförändrat visat sig icke så enkel att tillämpa i praktiken. Följden har till en början blivit ett mycket omfattande utrednings- och förhandlingsarbete. Vidare har betydande författningsändringar måst föreslås. Det är emellertid utskottets uppfattning att det

föreliggande förslaget i huvudsak tillgodoser det i och för sig angelägna anspråket på att en samordning av nuvarande och blivande förmåner av ifrågavarande slag skall kunna komma till stånd utan alltför stora olägenheter av administrativ natur. Att härvid i viss utsträckning måst bortses från att söka åstadkomma »millimeterrättvisa» i det individuella fallet finner utskottet ofrånkomligt.

I motionen II: 717 yrkas att riksdagen måtte avslå propositionen nr 217 och att beslut måtte meddelas angående statstjänstemännens sjukvårdsförmåner av i motionen angiven innebörd. Ehuru utskottet anser vissa av de i motionen anförda synpunkterna i och för sig värda beaktande finner sig utskottet icke böra tillstyrka ifrågavarande yrkande.

I fråga om de i departementschefens yttrande ingående olika avsnitten får utskottet anföra följande.

Beträffande *löneförmåner vid sjukdom* har utskottet uppmärksammat en komplikation som i vissa fall uppkommer under de tre första dagarna av en sjukdomsperiod till följd av anordningen med avdragsfria sjukdagar enligt gällande avlöningsreglementen.

Sjuklönesakkunniga förordade icke någon direkt motsvarighet till de avdragsfria sjukdagarna. Anknytningen till sjukpenningförsäkringens konstruktion skulle enligt deras förslag ske på det sättet att sjukavdrag å lönen skulle göras med samma belopp för de tre dagar i början av en sjukledighetsperiod (karenstiden), då sjukpenning från sjukkassan icke kommer att utgå, som för närmast därpå följande dagar. Såsom kompensation för att de sakkunniga sålunda föreslog minskade förmåner under de första dagarna av en sjukdomsperiod skulle enligt deras förslag högre ersättning än för närvarande utgå under tiden därefter. Detta förslag avvisades emellertid av tjänstemännens huvudorganisationer, och det fortsatta förhandlingsarbetet gav därefter till resultat ett förslag av den innebörden att förmånen av avdragsfria sjukdagar bibehålles för dem som nu åtnjuter denna förmån samt att sjukpenningavdrag ej skall göras under karenstiden utan först därefter.

Ehuru utskottet anser, att en lösning av ifrågavarande spørsmål enligt sjuklönesakkunnigas förslag varit att föredraga, då härigenom bestämmelserna blivit enklare att tillämpa och bringats i bättre överensstämmelse med vad som gäller inom andra områden samt dessutom ersättningen vid längre sjukledigheter i regel blivit högre, vill utskottet med hänsyn till förhandlingsöverenskommelsen inte föreslå någon ändring av departementsförslaget på denna punkt.

Vad i övrigt under förevarande avsnitt av propositionen anförts har icke givit utskottet anledning till erinran eller särskilt uttalande. I anledning av vad i motionerna I: 557 och II: 715 anföres om beräkning av det s. k. sjukpenningavdraget i vissa fall får utskottet anföra, att erforderlig klarhet i ifrågavarande spørsmål torde vinnas genom de tillämpningsföreskrifter som avses skola utfärdas.

Förslaget angående *löneförmåner vid yrkesskada* har föranlett vissa motionsyrkanden.

I motionerna I: 557 och II: 715 yrkas att försäkringsrådet skall vara besvärinstans i frågor rörande statstjänstemäns yrkesskador under den s. k. samordningstiden, dvs. normalt tiden t. o. m. 90:e dagen efter olycksfallsdagen. Enligt vad utskottet inhämtat har förevarande spörsmål varit föremål för ingående överväganden i samband med propositionens utarbetande. Den av departementschefen intagna ståndpunkten innebär att enhetliga regler icke skulle införas om hur talan skall föras mot här avsedda beslut och att ärendena avsetts skola i första hand prövas av de olika verksamheterna med i flertalet fall kammarrätten som besvärinstans. Grunden till detta ståndpunktstagande är att här avsedda frågor ansetts böra betraktas som lönespörsmål. Utskottet vill framhålla att ett införande av försäkringsrådet som besvärinstans i enlighet med motionsyrkandet icke löser instansfrågan för alla fall, enär hithörande frågor under alla omständigheter skall prövas av kammarrätten eller motsvarande domstol för den händelse de kommer under bedömning i form av anmärkningsmål. Utskottet, som för sin del icke är berett att tillstyrka ifrågakommande motionsyrkande, vill framhålla att det synes få bero på vunna erfarenheter huruvida framdeles anledning kan föreligga att taga ifrågakommande spörsmål under förnyad prövning.

I motionen II: 718 anföres att det vore av värde om de centrala myndigheterna tillfördes viss sakkunskap, närmast från riksförsäkringsanstalten, vid handläggningen av ärenden rörande yrkesskador, vilka ärenden hädanefter skall prövas av vederbörande myndigheter. I motionen hemställles att riksdagen måtte beakta vad i motionen anföres. Utskottet är för sin del icke berett att i detta sammanhang göra något uttalande i berörda hänseende. Erfarenheten torde få utvisa huruvida vid myndigheternas handläggning av ifrågakommande ärenden sådant behov kommer att göra sig gällande av speciell sakkunskap, att särskilda åtgärder för tillgodoseende härav kan anses påkallade. Motionen bör med hänsyn till det anförda icke föranleda någon åtgärd från riksdagens sida.

Vidare yrkas i motionerna I: 558 och II: 716 att om vederbörande centrala myndighets beslut om att uppenbar yrkesskada föreligger befinnes vara felaktigt, detta icke bör föranleda återbetalningsskyldighet för den skadade för under samordningstiden uppuren lön eller del därav; om detta yrkande icke skulle bifallas hemställles att riksdagen måtte uttala, att Kungl. Maj:t måtte särskilt vinnlägga sig om billighet vid sin prövning av ärenden om återbetalningsskyldighet. Utskottet vill beträffande motionärernas huvudyrkande framhålla, att den tilltänkta skyldigheten för tjänsteman att återbetala för mycket uppuren lön motsvaras av rätt för honom att retroaktivt utfå ytterligare lön, för den händelse löneavdrag befinnes icke ha bort göras. Då balans principiellt sett bör råda mellan rättigheter och skyldigheter i ifrågakommande avseende kan utskottet icke tillstyrka nämnda yrkande. Vidkommande det i motionerna gjorda alternativa yrkandet har utskottet inhämtat att en författningsskyldighet syntes onödig för de sannolikt fåtaliga fall då återbetalningsskyldighet skulle ifrågakomma på grund av här avsedda förhållanden. Utskottet har vidare erfarit att, i anslutning till ett

uttalande i specialmotiveringen till författningsförslagen, särskild föreskrift avses skola meddelas om skyldighet för myndigheterna att anmäla fall av ifrågavarande slag till Kungl. Maj:t, som sålunda får tillfälle att pröva dessa ärenden. Utskottet anser sig kunna utgå ifrån att vid ifrågavarande prövning vederbörlig hänsyn kommer att tagas till föreliggande skälighetssynpunkter. Någon särskild åtgärd från riksdagens sida torde emellertid icke f. n. vara påkallad, varför utskottet avstyrker jämväl ifrågavarande del av motionsyrkandet.

Vad i övrigt under förevarande avsnitt av propositionen liksom ock i fråga om *löneförmåner vid havandeskap m. m.* och *annan ledighet* anförts har icke givit utskottet anledning till erinran eller särskilt uttalande.

Med avseende å *sjukvårdsförmåner* har utskottet uppmärksammat att väsentliga administrativa fördelar enligt vad departementschefen anført skulle ha vunnits genom en avlösning av de nuvarande förmånerna mot ekonomisk gottgörelse. På av departementschefen anförda skäl finner sig utskottet emellertid böra tillstyrka att även på förevarande område en samordning sker mellan nuvarande och kommande förmåner. Vad i detta hänseende anförts föranleder icke någon erinran från utskottets sida.

I motionerna I: 557 och II: 715 yrkas att förfaringssättet vid åtnjutande av förmånen av fria läkemedel skall förenklas. Utskottet vill till en början framhålla att de enligt departementsförslaget förordade sjukvårdsförmånerna är avsedda att utgå tills vidare i avvaktan på närmare utredning om verksläkarinstitutionens avskaffande. Det tilltänkta förfaringssättet i fråga om fria läkemedel kan således förutses skola tillämpas endast under kort tid. Det bör också bemärkas att anordningen i fråga avsetts skola gälla i avvaktan på slutförandet av viss inom riks försäkringsanstalten pågående undersökning. Då det alltså kan förutsättas att Kungl. Maj:t följer denna i och för sig rent administrativa fråga med uppmärksamhet, finner utskottet icke påkallat att riksdagen gör något uttalande i ämnet och avstyrker fördens skull ifrågavarande motionsyrkande. Utskottet vill emellertid framhålla angelägenheten av att föreliggande möjligheter till förenkling i förfaringssättet beaktas.

I de nämnda motionerna yrkas vidare att nu gällande bestämmelse angående statstjänstemännens rätt till tandläkarvård bibehålles. Utskottet vill fästa uppmärksamheten vid att ett bifall till yrkandet innebär att riksdagen skulle tillerkänna tjänstemännen bättre förmåner å ifrågavarande område än dem som innefattas i den med deras organisationer träffade överenskommelsen. Utskottet har särskilt beaktat att departementsförslaget innebär att förmånen mera kommer att avpassas efter vad som avsetts vid de nuvarande bestämmelsernas tillkomst och att detta ansetts nödvändigt, vare sig sjukförsäkringsreformen nu genomförts eller icke. Med hänsyn härtill får utskottet avstyrka ifrågavarande motionsyrkande.

Utskottet tillstyrker vad som i propositionen föreslagits angående *ändringskyldighet* och *kompensation för sjukförsäkringsavgifterna*. I sistnämnda hänseende märkes att kompensationen — vilken framstår som ett ofrån-

komligt led i den föreslagna samordningen mellan nuvarande och kommande förmåner — icke avses skola inarbetas i månadslönerna. Tillräckliga skäl att, på sätt förordats i motionerna I: 557 och II: 715, utsträcka kompensationen till avdragsgrupp 1 — som innefattar tjänstemän med mindre än 6 anställningsmånader — föreligger enligt utskottets mening icke.

Frågan om *omarbetning av gällande löneplaner*, varom i propositionen jämväl framlagts förslag, saknar direkt samband med omläggningen av sjuklöne- och sjukvårdsförmånerna men har ansetts böra upptagas i detta sammanhang. Förslaget utgår från det förhållandet att de enligt gällande lönetabeller faktiskt utgående lönerna överstiger de i grundlönetabellerna i statens löneplansförordning fastställda nominella lönerna med ej mindre än över 50 procent. Departementschefen har med hänsyn härtill ansett sig icke böra motsätta sig ett yrkande från personalhåll att en viss del av de faktiskt utgående lönetilläggen inarbetas i grundlönerna. Vid oförändrad lönenivå innebär förslaget endast en ändrad fördelning mellan grundlönen och lönetillägget och medför således under nämnda förutsättning samma faktiskt utgående löner som nu. Den nya grundlöneförordningen föreslås icke skola innehålla några regler om höjning eller sänkning av grundlönerna i visst förhållande till levnadskostnadsnivån — de nuvarande bestämmelserna härutinnan har aldrig trätt i kraft — utan i likhet med vad under de senare åren varit fallet förutsättes Kungl. Maj:t och riksdagen skola, efter det statstjänstemännens huvudorganisationer beretts tillfälle till överläggningar i ämnet, för varje särskilt år fastställa de aktuella lönebeloppen. Utskottet har ansett sig böra tillstyrka ifrågavarande förslag och har intet att erinra mot vad departementschefen i detta sammanhang anfört.

Av *specialmotiveringen* till författningsförslagen framgår att Kungl. Maj:ts förslag innebär *dels* upphävande av statens löneplansförordning och dess ersättande av en ny författning, benämnd statens grundlöneförordning, *dels* ändringar i gällande avlönings- och pensionsförfattningar. Vad departementschefen i samband härmed anfört har icke givit utskottet anledning till erinran eller särskilt uttalande.

Vad slutligen angår i propositionen berörda *anslagsfrågor* tillstyrker utskottet vad departementschefen i detta hänseende förordat.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

- A. att motionen II: 717 icke må av riksdagen bifallas;
- B. att motionerna I: 557 och II: 715 icke må av riksdagen bifallas;
- C. att motionerna I: 558 och II: 716 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;
- D. att motionen II: 718 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;
- E. att riksdagen må
- I. antaga Kungl. Maj:ts förslag till *statens grundlöneförordning*,

II. godkänna i statsrådsprotokollet över civilärenden för den 8 oktober 1954 omförmälda förslag till

1) kungörelse om ändrad lydelse av 20 § 1 mom. och 32 § 1947 års allmänna tjänstepensionsreglemente den 30 juni 1947 (nr 416),

2) kungörelse om ändrad lydelse av 11 § 1 mom. och 21 § 1947 års allmänna familjepensionsreglemente den 30 juni 1947 (nr 417),

3) kungörelse om ändrad lydelse av 18 § 1 mom. 1947 års tjänstepensionsreglemente för de högre kommunala skolorna den 30 juni 1947 (nr 418),

4) kungörelse om ändrad lydelse av 11 § 1 mom. 1947 års familjepensionsreglemente för de högre kommunala skolorna den 30 juni 1947 (nr 419),

5) kungörelse om ändrad lydelse av 17 § 1 mom. 1947 års tjänstepensionsreglemente för folkskolan den 30 juni 1947 (nr 420),

6) kungörelse om ändrad lydelse av 11 § 1 mom. 1947 års familjepensionsreglemente för folkskolan den 30 juni 1947 (nr 421),

7) kungörelse om ändrad lydelse av 16 § 1 mom. 1947 års tjänstepensionsreglemente för arbetare den 30 juni 1947 (nr 422) samt

8) kungörelse om ändrad lydelse av 10 § 1 mom. 1947 års familjepensionsreglemente för arbetare den 30 juni 1947 (nr 423),

III. bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga ändringar i statens allmänna avlöningsreglemente den 30 juni 1948 (nr 436) i huvudsaklig överensstämmelse med det såsom bilaga E vid statsrådsprotokollet i ärendet fogade författningsförslaget,

IV. bemyndiga Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med vad i statsrådsprotokollet förordats

1) vidtaga ändringar i avlöningsreglementet för folkskolan den 30 juni 1948 (nr 437), avlöningsreglementet för kyrkomusiker den 9 juni 1950 (nr 385), avlöningsreglementet för övningslärare den 9 juni 1950 (nr 386), prästlönereglementet den 29 juni 1951 (nr 577), avlöningsreglementet för statsunderstödda folkhögskolor och lantbruksundervisningsanstalter den 27 augusti 1951 (nr 615), polislönerreglementet den 14 maj 1954 (nr 226), de övriga författningar, som innehåller bestämmelser om sjuklöne- och sjukvårdsförmåner, SPA-reglementet den 29 december 1949 (nr 726), tjänstepensionsreglementet för präster den 20 september 1951 (nr 667), familjepensionsreglementet för präster den 20 sep-

tember 1951 (nr 668) samt de summariska arbetarpensionsbestämmelserna och gällande omregleringsbestämmelser,

2) meddela bestämmelser om sjukvårdsförmåner till befattningshavare underkastade polislönerementet den 14 maj 1954 (nr 226), därest dylika föreskrifter ej anses böra intagas i reglementet, samt

3) meddela bestämmelser om kompensation för avgifterna till den allmänna sjukförsäkringen,

V. bemyndiga Kungl. Maj:t att medge de överskridanden av maximerade anslagsposter, som kan finnas erforderliga med hänsyn till vad i statsrådsprotokollet förordats, samt

VI. bemyndiga Kungl. Maj:t att utfärda de övergångsbestämmelser, som kan bli erforderliga i anledning av förenämnda förslag.

Stockholm den 9 november 1954.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit

från första kammaren: herrar Gustaf Karlsson, Ohlon, Näsgård, Gillström, fröken Andersson, herrar Pålsson, Hesselbom, Sundelin, Einar Persson, Birger Andersson, Edvin Thun, Erik Svedberg, Holmqvist, Olsén och Lundström; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Ward, Malmborg i Skövde, Bergström, Andersson i Malmö, Lindholm, Rubbestad, Akerström, Staxäng, Thapper, Nihlfors, Gustafsson i Stockholm, Hansson i Skegrie, Löf-roth och fröken Ager.

Reservationer

1) av herr *Rubbestad*, som ansett att tjänstemännen borde beträffande sjukvårdsförmåner likställas med andra medborgare i samhället och att utskottets hemställan under A. bort ha följande lydelse:

»A. att riksdagen må, med bifall till motionen II: 717, *dels* besluta att avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 217, *dels* besluta att statstjänstemän och med dem jämställda befattningshavare skola i sjukvårdshänseende vara inordnade under lagen om allmän sjukförsäkring jämte tillhörade lagar, *dels ock* besluta att, därest tjänstemännen kunna anses berättigade till viss ersättning för de förmåner dessa nu anses

äga utöver det som den allmänna sjukförsäkringen ger, detta bör ordnas genom att skillnadsbeloppet inarbetas i avlöningen.»

2) beträffande det stycke i utskottets yttrande på s. 44, som börjar med orden »Ehuru utskottet» och slutar med orden »denna punkt»,

a) av herrar *Näsgård*, *Pålsson* och *Hansson* i Skegrie, vilka ansett att till nämnda stycke bort fogas ett tillägg av följande lydelse:

»Vid kommande löneförhandlingar bör dock enligt utskottets mening statstjänstemännens sjuklöneförmåner helt bringas i överensstämmelse med vad som enligt sjukförsäkringsreformen gäller för övriga medborgargrupper.»

b) av herr *Nihlfors* och fröken *Ager*, vilka ansett att nämnda stycke bort ersättas med följande uttalande:

»Mot sistnämnda anordning finner utskottet icke anledning till erinran med hänsyn till att förhandlingsöverenskommelse träffats härom.»

3) av fröken *Andersson*;

4) av herr *Skoglund* i Doverstorp;

5) av herr *Staxäng*;

6) av herr *Gustafsson* i Stockholm.